

Tóth Attila asztaliteniszezőnk két arany- és egy bronzéremmel gazdagította a magyar csapatot. A 24 éves csontvelő-transzplantált műegyetemista az élő példája annak, hogy komoly betegségek után is lehet teljes életet élni.

Cikkünk a 10. oldalon

HIRDETÉS

Fotó: Bakó Mihály

Az egyetemek felelőssége az értékelhető diploma

A kormány világosan látható célkitűzése, hogy a felsőoktatást jellemezzék az önfenntartó, innovációra kész egyetemek valamint, hogy a hallgatók érté-

kes és hasznosítható tudást, diplomát szerezzenek. A már megvalósult és a jelenleg is zajló változásokról illetve ezek hatásairól **Palkovics László** felsőok-

tatásért felelős államtitkárt kérdeztük. Szóba került többek között a kancellári rendszer és a konzisztórium is.

Cikkünk az 5. oldalon

Értelmes lények egy távoli csillagnál?

„Az idegenek mindig a legutolsó hipotézis, ami ilyenkor felmerülhet, de ez pont úgy néz ki, mint amit egy idegen civilizáció építene” - nyilatkozott Jason Thomas Wright, a Pennsylvania Állami Egyetem professzora. Bár szavai világszerte jelentős sajtóvisszhangot keltettek, a kérdésre, mi-

szerint valóban egy értelmes földönkívüli faj nyomaira bukkantunk-e, jó eséllyel nemleges válasz adható. Mindenesetre az egyik távoli égitest környezetében tapasztalt jelenségek alaposan feladták a leckét a tudományos közösségnek.

Cikkünk a 11. oldalon

Az összeesküvés-elméletek pszichológiája

A konspirációs elméletek alkotóit hajlamosak vagyunk paranoiás megszállottaknak, az ezoterikus gyógy módok híveit pedig könnyen manipulálható, butaságukat szkeptizmussal leplező embereknek kép-

zelni. Ezeknek a jelenségeknek azonban komoly pszichológiai és szociológiai szakirodalma van, ami alapján a legtájékozottabb ember is a hatásuk alá kerülhet, ha nincs résen.

Cikkünk a 8. oldalon

Fotó: Sebők Péter

Gördülő csodák

Korai ebédet kellett beütemeznie annak, aki az I. BME Versenycsapat Konferencia minden pillanatát élvezni akarta: a rendezvény 12.00-kor nyitotta meg kapuit. A csapatok standjai az Aula emelvénye előtt félkörben sorakoztak fel, így a helyszín közepén állva minden járművet alaposan szemügyre lehetett venni. Kicsit olyan érzés volt, mintha egy boxutcában járnék: a versenygépek a standok előtt, a pultok mögött pedig számítógépek mellett ülő mérnökök.

Cikkünk a 4. oldalon

HIRDETÉS

miszisz.hu

1111 Budapest, Műegyetem rkp. 3. Kép. 1. em. 62

Telefon: +36 1 463 1237 Mobil: +36 20 250 0096

E-mail: melo@miszisz.hu facebook.com/miszisz

keress bátran!

miszisz

M I S Z M ű e g y e t e m i

I s k o l a s z ö v e r k e z e t

Aktuális munkák

- Logistics Trainee**
900 HUF/hour
 We are looking for motivated logistics internship student.
- Műszaki asszisztens**
1 071 Ft/óra
 Energia menedzsmenttel, szenny- és ivóvíz mérés-technikával, foglalkozó cég keres, műszaki beállítottságú hallgatót.
- Minőségbiztosítási munkatárs**
950 Ft/óra
 Minőségbiztosítási területet támogató pozícióba keresünk hallgatót,
- Géptervező, gépfejlesztő**
1060 Ft/óra
 Egyedi gépgyártással foglalkozó, hazai tulajdonban álló budapesti kisvállalat, XI. kerületi irodájába, azonnali kezdéssel keres gépészmérnök hallgatót.
- AR Trainee**
900 HUF/hour
 We are looking for motivated internship student.
- Adatrögzítés**
750 Ft/óra
 Hibajelentések adatainak felvitelére keresünk közlekedés-, gépészmérnök hallgatót.
- Back Up Engineer Trainee**
1000 HUF/hour
 We are looking for motivated internship student.
- CAD tervező**
1000 Ft/óra
 Kivitelezési tervek tervezésére keresünk diákokat a XI. kerületbe.
- AutoCAD-ben rajzolás**
940 Ft/óra
 Műszaki rajzolásra, szerkesztésre keresünk vízimérnöki szakirányú diákokat a XI. kerületbe.
- Junior szoftverfejlesztő**
1 905 Ft/óra
 1998 óta egyedülálló szoftverfejlesztéssel és informatikai üzemeltetéssel foglalkozó cég keres diákokat.

Munkáinkra nappali tagozatos, aktív státuszú hallgatóként jelentkezhet szívesen fényképes önéletrajzzal.

MISZ Műegyetemi Iskolaszövetkezet
 1111 Budapest, Műgyerem rkp. 3.
 K. ép. 1.em. 62.
 T: +36 1 463 1237
 M: +36 20 250 0096
 facebook.com/miszisz

www.miszisz.hu

Amiben jeleskedünk

Kevés olyan rovat van a Műhely hasábjain – annak már több mint egy évtizedes fennállása óta –, amely mindig pozitív híreket tudott közölni. Egy azonban mindig akad, és nem azért, mert garantáltan vidám a témája, hanem azért, mert mindig jól teljesítünk benne: ez a Sport rovat.

Az elmúlt évek során akadt jó néhány említésre méltó sporteredménye a Műgyetem hallgatóinak, ráadásul mindez többféle sportágban. Nemcsak versenyeken teljesítünk jól, hanem az egyetemen választható sportolási lehetőség számában és azok különlegességében is. Az elmúlt tíz évben lehetőség nyílt például tollasozni, röplabdázni, kosarazni, evezni, jégkorongozni, asztaliteniszezni, vagy éppen vitorlázni is. Csapatunk pedig részt vettek akár örültebb versenyeken, ugyanúgy ahogy a hagyományosnak mondható

számokban, mint az úszás, kosarazás, röplabdázás. 2004-ben például egy BME-s csapat is indult az úgynevezett Szarvasúzás nevű, több napos futóversenyen. A 12 fős egységnek Egertől Miskolcig kellett elfutniuk, az építészektől álló társaság pedig az első 10 között végzett. Volt még más próbatétel is, a Túlélőversenyen szintén indult az egyetem, mely során éjszaka 68 célpontot tűztek ki. A jelentős eredmények közé tartozik, hogy az Universitas Úszóbajnokságon több számban is első helyezést értek el versenyzőink, így például férfi gyors-, mell-, pillangó- és női hátúszásban. Ebben az évben nyerte meg röplabdacsapatunk az NB I-es junior bajnokságot is. A későbbi sporteredmények szempontjából két rendkívüli esemény történt: a frissen újjáalakult MAFC kosárlabdacsapata megnyerte első mérkőzését, és megrendezték az első Fekvenyomó- és Szkanderbajnokságot is. A sportos díjak ünnepeén Morvai György rektorhelyettes elmondta,

hogy Hajós Alfréd, az első magyarországi olimpiai bajnok óta, az egyetemen kiemelkedő jelentősége van a sportnak, hiszen „a mérnöki munka sikeréhez komoly fizikum szükséges.” Ezután átadták a „Jó tanuló, jó sportoló” címet, a teljesség igénye nélkül például – Varga Tamásnak és Hirling Zsolt-nak, az evezésben szerzett Világkupa 2. helyezéseért; Tuss Réka sízónak magyar bajnoki helyezéseért; Takács Kornélia sportlövőnek Universiade I. helyezéseért;

valamint a MEFOB győztes hallgatóknak. 2005-ben Cseh László úszóvilágbajnok a BME Villamosmérnök Karának hallgatója lett, s ezáltal a Műgyetem a Magyar Egyetemi és Főiskolai Országos Úszóbajnokságon hatalmas fölényrel győzelmeskedett. Az összesen 20 egyetem és 170 versenyző részvételével zajló eseményen hat egyéni versenyszámból ötöt megnyert Cseh, de a többi BME-s diák is jeleskedett a hét bronz- és két ezüstérem elnyerésével.

Szintén ebben az évben a MAFC Vitorlás Szakosztálya megnyerte a bajnokságot. Még mindig a vízi sportoknál maradt, az evezős csapat is brillírozott, és elhozta a 2. helyért járó díjat a dubrovnikai Nemzetközi Egyetemi Regattáról. A II. Fekvenyomó- és Szkanderbajnokságon hatalmas súlyokat emelgettek két kategóriában is – a fiatalok között induló 1. helyezett például 180 kg kinyomásával diadalmaszkodott.

SERFŐZŐ DALMA

Mivel lehet itthon tartani a magyar mérnököt?

Az érdekes, a kihívást jelentő feladatok, valamint a szakmai fejlődés motiválja a mérnököket a hazai munkaerőpiacon.

A Hays Group nevű globális vezetői és humánerőforrás kutató cég a hazai mérnököket foglalkoztató vállalatok körében végzett felmérést arról, hogyan motiválják a műszaki szakembereket a jobb teljesítményre, mely végzettségűekre a legnagyobb a kereslet, és mi inspirálja a mérnököket. A kutatás szerint a teljesítmény ösztönzésére kialakított, és Nyugat-Európában előszeretettel alkalmazott bónuszrendszer, az eseti és a projektalapú bónusz ritka Magyarországon, a hazai vállalatok egynegyede egyáltalán nem motiválja a mérnököket extra juttatásokkal az átlagon felüli teljesítményre. Annak ellenére, hogy ezt hatékony eszköznek minősítette

a tanácsadó. A néhány bónuszt alkalmazó magyar vállalat többsége arra törekszik, hogy a munkatársak javadalmazása és a szervezet eredményessége között szorosabb kapcsolat legyen. Azaz, a munkavállaló bónuszjavadalmazása (például éves vagy évközi bónusz) – részben – az egyéni teljesítménytől függ. Nem „divat” a például a 13. és a 14. havi fizetés sem, amelyet nyugati szomszédaink a szakmunkások jövedelmezésébe is beépítenek. A hazai cégek szerint az újszerű és a kihívást jelentő feladatokkal, a szakmai továbbképzés lehetőségével és a hosszú távú, felfelé ívelő karrierúttal motiválható a mérnökök többsége. Számos vállalat fix csomag helyett szabad kezdet ad a munkavállalónak a béren kívüli juttatások megválasztására: a dolgozó egy adott éves keretet oszt fel olyan cafeteria elemekre, amelyek számára a legjobban megfelelnek (például BKV-bérlettá-

mogatás, egészségpénztár, SZÉP-kártya, kultúra utalvány, lakástámogatás). 2015-ben rengetegen éltek az újonnan bevezetett

hiteltörlesztő-támogatással, amelynek a háttérében a juttatás adómentessége és a devizahitelek álltak. Néhány cég a saját termé-

kéhez vagy szolgáltatásához kapcsolódó juttatásokkal vonzza magához az álláskeresőket: banki munkavállalásnál kedvezményes hitelre, biztosító cégnél életbiztosításra lehet számítani, e mellett néhány társaság vállalati részvényprogramot is indít az alkalmazottai bevonásával. A céges mobiltelefon, a számítógép és a vállalati gépkocsi legtöbbször a munkakör és a pozíció függvénye. Ezek mellett a nyelvi és a szakmai továbbképzések, konferenciák, a külföldi munkavégzés lehetősége, az újszerű technológiák kipróbálása ugyancsak vonzó lehet a mérnökök számára, akikből hiány van a magyar munkaerőpiacon. A Hays szerint különösen igaz ez az informatikusokra, a minőségügyi, villamos-, folyamat- és gyártómérnökökre. A megkérdezett cégek 70 százaléka szerint a kevés szakember mellett a nyelvtudás hiánya jelent további gondot.

VARGA ÁGNES

Jobb oktatók és jobb hallgatók – ez ilyen egyszerű!

Számos úttörő, az oktatási minőségét javító intézkedéssel és nagy ívű ösztöndíjprogrammal indított **Andor György**, a BME GTK új dékánja.

Rövid szünet után, mindössze fél év elteltével újból visszakerült az egyetemi vezetésbe. Hogyan fogadták a kollégái?

Sem ők, sem én nem számítottam arra, hogy ez idén nyáron bekövetkezik. Váratlanul ért mindnyájunkat, hogy Kövesi János összesen 13 év dékánként eltöltött év után, egy esztendővel a mandátuma lejáratára előtt döntött úgy, hogy a következő rektori ciklust már nem kezd el dékánként.

Régóta vagyok tanszékvezető, voltam már dékánhelyettes, rektorhelyettes, így nyilván az én nevem is felmerült mint távlatilag lehetséges dékán, de e kérdés idén még nem tűnt aktuálisnak. Nem is igazán voltam még felkészülve erre, hiszen a rektorhelyettesként eltöltött évek szellemileg és fizikailag is igen megterhelőek voltak, és jól jött volna még némi regenerálódási idő. A helyzet és a kollégák széles körű támogatása azonban felülírta a személyes terveimet. Egy dékáni kinevezés manapság csak három évre szól, így nincs sok vesztegetni való idő.

Kinevezése után a karon minőségfejlesztési programot hirdettek. Melyek a legfontosabb pontjai?

Négy pillér köré csoportosítottuk az intézkedéseinket, de akadt mindjárt egy nulladik pont is: a Műegyetem jellegéhez jobban illeszkedő Gazdaság- és Társadalomtudományi Kart szeretnénk kialakítani. Ehhez megvizsgáltuk a világ vezető műszaki egyetemait, és tanulmányoztuk az ottani GTK-nak megfelelő karok felépítését. Arra jutottunk, hogy a BME tekintetben egy igen korszerű „university of technology”, amelyben GTK mérete, szakmai alapirányultága teljesen megfelelő. E tapasztalatok alapján is némileg egyszerűsítettünk a kari szakstruktúrán, és tisztábban megfogalmaztuk a szakjaink és a Műegyetem technológiai környezetének egymást erősítő viszonyait. Első lépésben csoportosítottuk a szakjainkat az üzleti közgazdaságtan, a műszaki menedzsment és a kommunikáció-pszichológia területekre, amelyek aránya

egyébként nagyjából 65-25-10% nálunk – nem tekintve a kar tanár- vagy nyelvi képzéseit. Átnéztük a tanterveket, a tagozatokat, feltártuk az erősítendő pontokat, javítottunk itt-ott ezekben is.

Ami a négy programpontról illeti, ebből kettő az oktatási-kutatási személyi oldalhoz kapcsolódik. Részben kialakítottuk a Kari Tudományos Előmeneteli Kézikönyvet, amelyben kollégáink számára áttekinthető formában vázoltuk a jogszabályi, az egyetemi és a kari szakmai előmenetellel kapcsolatos legfontosabb szabályokat, a teljesítendő kritériumokat a tanársegédi kinevezéstől egészen az MTA doktori címig. Tudni kell, hogy igen bonyolult szabályrendszer veszi körül a műegyetemi kollégákat, mintegy 50 oldalas útmutatóról van szó.

A második pillérként kidolgozott „Oktatók Oktatói Véleményezése (OOV)” programjuk már most komolyabb országos visszhangot is kiváltott. Mi ennek a lényege?

Az OOV a kari komplex oktatói értékelés lényeges új eleme, leginkább az Oktatók Hallgatói Véleményezése (OHV) párja, amit a kari pedagógus, pszichológus és minőségmenedzsment szakemberekkel közösen dolgoztunk ki. Lényege, hogy az oktatók egy-egy tantárgyának egészét végigkövetik más kari kollégák, köztük kifejezetten szakemberek is, kezdve az előadások és a gyakorlatok megtartásától, a zárthelyi dolgozatokon vagy a konzultációkon át, egészen a vizsgákig. Mindezeket részletes kérdőíven keresztül értékelik. Lényeges tisztázni, hogy ez a véleményezés nem a szakmai tartalomra vonatkozik, hanem módszertani, oktatásszervezési aspektusokra koncentrál. Jelenleg 16 alapszakos kari oktató vesz részt a programban, akiket összesen 36 nem közvetlen kollégájuk véleményez. Nagy hangsúlyt fektettünk a fejlesztésre, a legjobb gyakorlatok kölcsönös megismerésére, átvételére, az oktatás-módszertani és pedagógiai fejlesztési lehetőségekre. Célunk az, hogy a következő tanév végéig oktatóink majd mindegyike – véleményezett vagy véleményező státuszban – érintett legyen. A programot egy új kari posztról minőségügyi dékánhelyettesként vezeti Tóth Zsuzsanna Eszter, aki egyébként minőségügyet oktat és kutat. Ez szintén szokatlan elem.

Fotó: Baki Mihály

Szükségesnek látta az OOV bevezetését?

A BME GTK-n az oktatás mindig is kiemelt volt, rengeteg kiváló oktatónk van. Azonban nincs olyan oktatói műhely, amely ne lehetne még jobb, ahol ne lehetne egymástól sokat tanulni. Rossz szokás a hazai felsőoktatásban, hogy az oktatást sokan a tanár „magánügyének” tekintik. Ez hatalmas tévedés. Egy egyetemi kurzus során egy egész intézményt és kart képviselünk, így az ottani oktatási produkció közös ügyünk, felelősségünk és egyébként mindnyájunk egzisztenciájának alapja is. Azaz nem magánügy.

A GTK ráadásul komoly versenykörnyezetben működik szakjaival, így az oktatás színvonala alapvető versenytényező is. Évi kb. 70.000 érdemjegyet osztunk ki, így természetes, hogy a legmodernebb menedzsment eszközökhöz nyúlunk, ha fejlődni szeretnénk.

Hogyan fogadták a kollégái az OOV-t?

A kezdeti idegenkedés természetes. Azonban mára már talán mindenki elismeri a program hasznát. Mindenki érzi, hogy a célunk ezzel nem az oktatók pellengetésére állítása, hanem az, hogy mindenki jobb legyen, segítsük ebben egymást úgy, ahogy tudjuk. Az oktatás hibái belülről gyakran nem érzékelhetők sőt, hallgatói oldalról sem feltétlenül.

Többen is jelezték, hogy évtizedes oktatói pálya után kaptak olyan tanácsokat kollégáinktól, amelyekre maguktól sohasem jöttek volna rá, és már a következő héttől ki is javították a hibájukat. A megfigyelő-véleményezői oldalról pedig többen említették, hogy számos „trükköt”, „best practice-t” lestek már el óralátogatásaik során.

Milyen minőségi hallgatókat megcélzó programokkal készülnek?

A harmadik pillérünk a hallgatói minőségjavító intézkedés-csoport, amelyet az új ösztöndíjprogramunk foglal keretbe. A „BME GTK 400+” programmal a 400 pont feletti önköltséges és a 460 pont feletti az állami finanszírozású hallgatókra fókuszálunk. Számukra jelentős, fél évenként 180 ezer forintos ösztöndíjat kínálunk, viszont komoly tanulmányi előmenetelt várunk el ezért.

Milyen feltételekkel lehet elnyerni az ösztöndíjat?

A felvételi pontszámon és angol nyelvvizsgán túl a jogosultságot fél évente felülvizsgáljuk. A bennmaradás feltétele a tempós tanulmányi előrehaladás, a jó tanulmányi átlag, a közösségi munka, valamint a kiemelkedő angol nyelvtudás, sőt az angol nyelvű tanulmányok is. Az ösztöndíjasoknak 4-5 alapszakos kötelező tantárgyat angol nyelven kell teljesíteniük, illetve a harmadik félév végére már mindenkinek felsőfokú angol nyelvvizsgával kell rendelkeznie.

A jelenlegi és a mesterszakos hallgatók is részt vehetnek a programban?

Mesterszakos diákjaink többsége államilag támogatott ösztöndíjas, így támogatási forrásainkat inkább csak az alapszakokra koncentráljuk. A jelenlegi alapszakos hallgatóknak viszont 2016 szeptemberétől megnyitjuk a programot.

Dékánként mit vár a minőségjavító intézkedésektől?

Egy jobb képességekkel rendelkező hallgatóságnak magasabb színvonalú oktatási produkciót akarunk biztosítani, a Műegyetem

technológiai környezetéhez jobban illesztett ismeretekkel. Mindezt erősített angol nyelvű képzéssel, a kar nemzetköziségének fokozásával. Ezek igen ambiciózus tervek, de ígérem, végig fogjuk vinni ezeket, és meg is lesz ennek az eredménye: jobb oktatók és jobb hallgatók. Mi kell ennél több?

Mi a negyedik pillér?

A kommunikáció. A fő kommunikációs kihívás nyilván az, hogy az érettségi előtt állók figyelmét a BME GTK irányába fordítsuk. Elsősorban a közgazdasági és a kommunikációs szakoknál jelentős a konkurenciánk: 10-20 hazai felsőoktatási intézménnyel versenyzünk szakjainknál, köztük a közgazdasági szakoknál a Corvinus Egyetemmel, a kommunikáció szakon pedig az ELTE-vel. Új programjainkkal a célunk az, hogy minden szakunkon a hazai legjobb háromhoz tartozunk – néhány „aranyéremmel” köztük. Megújítottuk az arculatunkat is, és néhány héten belül megjelenik a „Get To Know” című GTK kari magazink is – ennek tartalma és külleme pedig legyen meglepetés!

Hosszú ideje tanszékvezető, volt rektorhelyettes, most pedig dékán. Melyikben látja a nagyobb kihívást?

Embere válogatja, hogy ki miben talál kihívást, szépséget vagy éppen terhet. A tanszékvezetőség a leginkább személyes műfaj, barátok, ismerősök között lehet az ember formálója a közönségnek. Olyan játékos-edző pozíció ez, annak minden szépségével és néha vívódásával együtt.

Rektorhelyettesként a kihívás számomra az volt, hogy miként lehet egy hatalmas

szervezetet megmozdítani, hatalmas projektek keresztülvinni, nagy méretekben is valamilyen hatást gyakorolni a működésre. A sors hatalmas adományának tekintem, hogy ezt kipróbálhattam, és olyan „nyomokat” hagyhattam, mint az egyetem harmadát megújító létesítmény-program, a Sportközpont létrehozása vagy éppen az egyetemi gazdálkodási rendszer megreformálása. Ezek szép emlékek.

A kari vezetés valahol a kettő között helyezkedik el: sokkal személyesebb, mint az egyetemi, viszont kevésbé családi, mint a tanszéki. A programok is mások itt, ezek már nem az egyetem alakításáról szólnak, hanem az egyetemi színhez való alkalmazkodásról.

Egy valamiben viszont nagyon hasonlóak, ami megint csak óriási személyes szerencsém: mindhárom pozíciómban kiváló munkatársak vettek körül. A vezetésben maga a pozíció engem soha nem izgatott. Engem az érdekelt, hogy mit lehet csinálni. Valami újat, klasszat. Most az izgat, hogy a BME GTK-n mi lehetne tenni. Értelmes, lelkes szakemberek nélkül azonban semmit sem lehet elérni. Itt a karon szerencsére megint ilyen munkatársak vesznek körül: akik a gazdálkodási, menedzselési, jogi, pedagógiai, pszichológiai vagy éppen kommunikációs területeken nagy tudással és tapasztalattal rendelkező szakértők. Mint eddig, most is kifejezetten élvezem, hogy nálam sokkal nagyobb tudású szakemberekkel dolgozhatok együtt.

Az eddigi vezető pozíciói mellett is oktatott. Dékánként is jut ideje a tanításra?

Az első évben a vázolt programok beindításánál elég sok a teendő. Az oktatást azonban egy „egyetemi embernek” nem szabad abbahagyni, jelenleg is éppen három tantárgyat viszek. Sajnos az elmúlt években a rektorhelyettesi munkám a tudományos előmenetellemet úgy visszafogta, ami tovább már nem tartható, így a következő félévtől valamegyest vissza kell vennem az oktatásból, és több időt fordítok majd a tudományos munkára. Remélem, hogy idővel a dékáni munka mennyisége normalizálódik, és újra bővebben marad időm egyszerre több dologra – így a családra is.

VARGA ÁGNES

MŰHELY

Gördülő csodák

November 5-én csütörtökön rendezték meg az I. BME Versenycsapat Konferenciát, melyen 12 csapat (közülük 8 BME-s) vett részt különféle járműveikkel a Központi épület aulájában.

Korai ebédet kellett beütemeznie annak, aki a konferencia első pillanatát is élvezni akarta: a rendezvény 12.00-kor nyitotta meg kapuit. A csapatok standjai az Aula emelvénye előtt félkörben sorakoztak fel, így a helyszín közepén állva minden járművet alaposan szemügyre lehetett venni. Kicsit olyan érzésem volt, mintha egy boxutcában járnék: a versenygépek a standok előtt, a pultok mögött pedig számítógépek mellett ülő mérnökök.

Kettőkor egyetemünk rektora – Józsa János – hivatalosan is megnyitotta a konferenciát. „A

Műgyetem a magyar műszaki felsőoktatás legerősebb versenyautója.” kezdőmondat nagyon jól szemléltette a BME jelenlegi státuszát hazánkban. A felszólalásában méltatta a csapatok innovatív munkásságát, és örömet fejezte ki, hogy saját fejlesztésekkel és azok megvalósításával foglalkoznak a fiatal mérnökpalánták.

A beszéd végeztével minden csapat bemutathatta munkáját egy-egy 10 perces összeállításban. A prezentálók a lehető legátfogóbban próbálták leírni mivel is foglalkoznak pontosan, milyen eredményeik vannak, és mik a terveik a jövőre nézve.

A bemutatkozások végeztével ismét a járművéké lett a főszerep, a látogatók egészen este 7 óráig élvezhették a nem mindennapi látványt, illetve egészen eddig készíthettek fotókat és beszélgethettek a csapatok képviselőivel.

A rendezvény főkoordinátora, Kun Levente elmondta, hogy a konferencia egyik nem titkolt célja,

hogy a csapatok megismerhessék egymást, és tapasztalataikat kicserélve tanulhassanak egymástól. Levente reményét fejezte ki, hogy ez a november eleji esemény hagyományteremtő erővel fog

bírni, és a Versenycsapat Konferenciát minden évben meg tudják majd rendezni. Az esemény arra is kiválóan alkalmas, hogy a résztvevő csapatok felhívják a figyelmet munkásságukra, személyes kapcsolatokat tudjanak kiépíteni akár a versenytársakkal, akár a leendő szponzorokkal.

ISTVÁN ADRIENN

A VERSENYCSAPAT KONFERENCIA RÉSZTVEVŐI

BME Formula Racing Team

A Formula Racing Team a Műgyetem és az ország első olyan csapata, mely a Formula Student versenyen képviselhette a magyar mérnök-hallgatókat. Mára már több mint 100 főre nőtt ki magát, és rangos helyezéseket ér el nemzetközi versenyeken.

BME Gokart Team

A csapat célja egy önjáró, hibrid hajtású gokart tervezése és kivitelezése. A már kész autóval egy 3 éves versenysorozaton vesznek részt, melynek második fordulója idén tavasszal volt.

BME Moto Student Team

A spanyol Moto Engineering Foundation nevű szervezet versenyen vesznek részt a 2013-ban alakult csapat tagjai. Versenyeiken

kiemelkedő eredményeket érnek el, jelenleg egy 250 cm³-es motorral állnak a rajthoz.

BME Solar Boat Team

A Műgyetemen egyedülállóként hajótervezéssel foglalkozó csapat. A 2014-ben alapított csapat célja egy napenergiával működő, ember által vezetett, elektromos hajtású hajó tervezése és megvalósítása.

GSZK Shark Team

A csapatot 2014-ben alapította a Gépész Szakkolégium. Céljuk, a Shell Eco Marathon versenyen való sikeres részvétel a saját építésű és tervezésű autójukkal. A Shell Eco Marathon verseny a legkisebb fogyasztású autót díjazza.

Műszakik Pneumobil Team

2008-ban három gépészmérnök és egy villamosmérnök alapította a csapatot a Gép- és Terméktervezési Tanszék támogatásával. Habár a csapat azóta átalakult egy kissé,

már a kezdetektől remek helyezéseket érnek el.

Paradicsom csapat

A 2011-ben alakult csapat kezdeti

célja a tapasztalatszerzés volt, azonban mára már nem érik be „csupán” ennyivel, hiszen remek helyezéseket érnek el a különböző megmérettetéseken. Idén vágnak neki a nemzetközi versenyeknek, melyekre egy új autóval a Thorusszal készülnek.

BME-motion

A Műgyetemen tanulókból és oktatókból alakult csapat elsődle-

ges célja, hogy megtervezzenek, majd meg is építsenek egy kerékgymotorokkal rendelkező villamos hajtású autót.

Nem BME-s csapatok

Arrabona Racing Team

A csapatot a Széchenyi István Egyetem mérnök hallgatói hozták létre 2014 elején, hogy részt vehessenek a Formula Student versenyen. Megalakulásuk óta több

nemzetközi versenyről hoztak el neves díjakat.

Aquarius SZTE Motorsport

A 2012-ben alakult csapat a Szegedi Tudományegyetem Formula Student versenycsapata. Csapatuk különlegessége egy saját fejlesztésű

603 cm³-es, 32 szelepes, nyolchengeres motor.

Kando Electric

A csapat 2010-ben alakult a Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Szakkö-

zépiskola és Szakiskola tanulóiból. Céljuk, hogy saját építésű autójukkal minél jobb helyezést érjenek el az Eco Shell Marathon versenyeken.

Szengine Formula Student Team

A győri Széchenyi István Egyetem Formula Student csapata 2008-ban alakult az egyetem hallgatóiból. Autóik különlegessége, hogy teljesen egyedi, a versenyre optimalizált, általuk tervezett és épített motorok hajtják.

Hírek és érdekességek
a **Műhely Online** Facebook oldalán

Az egyetemek felelőssége az értékelhető diploma

A kormány világosan látható célkitűzése, hogy a felsőoktatást jellemezzék az önfenn-tartó, innovációra kész egyetemek valamint, hogy a hallgatók értékes és hasznosítható tudást, diplomát szerezzenek. A már megvalósult és a jelenleg is zajló változásokról illetve ezek hatásairól **Palkovics László** felsőoktatásért felelős államtitkárt kérdeztük.

Mára kiforrott a tavaly felállt kancellári rendszer. Véleménye szerint teljesítette a célkitűzéseket?

Kifejezetten, sőt korábban kellett volna bevezetnünk. A rektorok kiváló tudósok, vezetők, de nem szükségszerűen értenek az operatív feladatokhoz. Ők a kutatással és oktatással kapcsolatos stratégiai kérdésekben kompetensek, és óriási teher volt a vállukon, hogy ezen kívül az intézmények gazdálkodásával is foglalkozniuk kellett napi szinten. Nem az ő feladatuk, hogy legyen elég kréta, festékpatron vagy szappan az intézményekben. Ezekkel már a kancellárok foglalkoznak, az ő hatáskörükbe tartoznak az intézmény gazdálkodásával és napi működtetésével kapcsolatos jogkörök – többek között a finanszírozási és jogi kérdések, az IT-infrastruktúra vagy a humán erőforrás menedzsment. Az eddig eltelt idő számszerűen is bizonyította, hogy a kancellári rendszer bevált, hiszen meghozta a várt eredményeket. Annak a felsőoktatási rendszernek, amely két éve még igen nagy gondokkal küzdött, és amelynek tavaly szeptember végén még 20 milliárd forint körüli lejárt tartozása volt, mostanra 93 milliárd forint a pénzállománya, és pusztán néhány milliárdnyi az adóssága. A pénzügyi stabilizáció a kancellárok tevékenységének köszönhető, a hatékony gazdálkodásba ugyanis az európai uniós források megfelelő felhasználása is beletartozik. Az EU-tól tavaly és tavalyelőtt ugyanannyi támogatásra lehetett pályázni mint idén, mégsem voltak jobb helyzetben az intézmények. Az elnyert összegek most viszont már arra fordíthatóknak, amire megítélték

Fotó: Baki Mihály

azokat, és ezzel hosszú távon szolgálják az felsőoktatást.

Jelenleg alakulóban van intézményenként még egy ellenőrző szerv, a konzisztórium. Mikor várható ezek felállítása, illetve mit várnak el a működésüktől?
A konzisztóriumokról szóló végrehajtási rendelet elkészült, amely tartalmazza a konzisztóriumokra vonatkozó jelölési szabályokat. A rendelet megjelenése után az intézmények és az Emberi Erőforrások Minisztériuma felhívást tesz közzé a jelölést illetően, ennek tervezett lezárási határideje december 15. Január elsejével a konzisztóriumok felállhatnak. Ezeknek a szervezeteknek az intézmények fenntartója azokat a jogköreket delegálja, amelyekkel kapcsolatos feladatait meglátásunk szerint egy szakértői csoport jobban, hozzáértőbben és hasonlóan gondosan el tudja látni. Ilyen például a költségvetés jóváhagyása vagy az ingatlanvagyon kezelése. Az öt leendő tagból kettő már jelen van az intézményekben, a rektor illetve a kancellár. A további három posztra az intézmények, a HÖÖK és az egyetemek gazdasági környezete fog javasolni, majd a miniszter nevezi ki a megfelelő tapasztalattal rendelkező szakembereket.

Térjünk át a hallgatókra és a velük szemben támasztott követelményekre. Nemrég került nyilvánosságra a javaslat, miszerint az emelt kreditmennyiségen túl központilag előírt minimális átlagot is teljesíteni kell majd az állami (rész)ös-

töndíjas hallgatóknak. Mi tette szükségessé ezt a lépést?

Többfajta motiváció létezik, én személy szerint hatékonyabbnak tartom, ha valakit úgy igyekszünk ösztönözni, hogy többet adunk, és azt elveszíti, ha nem teljesít. A hallgató ösztöndíjban részesül, a finanszírozóknak, a magyar államnak pedig az az elvárása, hogy értékelhető diplomát szerezzenek, és lehetőség szerint a tudása magas minőségű legyen. Azért szükséges az új követelmény, mert az egyetemisták 35-39%-a el sem jut az abszolútóriumig. Egyetemre nem azért járunk, hogy eltöltsük az időnket, hanem azért, hogy tanuljunk, és oklevelet szerezzünk! A két félév átlagában megszerzendő kreditmennyiséget 15-ről 18-ra növeltük, de az sem mindegy, milyen színvonalon teljesítik a tárgyakat a hallgatók. Az a megállapítás született a HÖÖK-kal, hogy fokozatosan, felmenő rendszerben vezetjük be az újabb, de már a minőségre vonatkozó követelményt a meglévő mennyiségi mellé. Félévenként 0,25 százalékponttal növekszik az előírt átlag. Tehát a 2017 szeptemberében bekerülőeknek és nem a már bennlévőknek kell a 2,00 helyett 2,25-öt teljesíteniük az ösztöndíjas státusz megtartása érdekében. Azok, akiket érint a változás, már most tudják, hogy mire számítsanak. Én azt hiszem, ez az elvárás nem teljesíthetetlen. Mikor 200-ról 280-ra emelték a minimális felvételi pontszámot, a hallgatói létszám nem változott, mert az

érintettek elkezdtek tanulni. Ha idejében értesítjük őket, akkor fel tudnak készülni a változásokra. Természetesen, ha ez a rendszer azzal jár majd, hogy sokan esnek el az ösztöndíjtól, arra az évenként végzett felülvizsgálat fényt fog deríteni, és ebben az esetben beavatkozunk.

Mit tehetnek azon hallgatók érdekében, akik például gyengébb kompetenciáik miatt nem tudnak magasabb átlagot produkálni?

Meg kell értenünk azt, hogy miért nem tudják teljesíteni a követelményeket. Nem biztos, hogy a tudásukkal van gond. Az egyetem más, mint a gimnázium, egy szabadabb világ. Nincsenek heti rendszerességgel számonkérések, nincs mindig ott valaki, hogy megmondja: most ezt kell megtanulni. Ehhez hozzá kell szokni. A rosszabb hozott képességekkel lehetnek gondok, épp ezért a jövő évtől bemeneti kompetenciatesztekkel igyekszünk majd felmérni, valóban e-e a helyzet. Ezeken a teszteken nem tudást mérünk, nem azt vizsgáljuk, hogy valaki meg tud-e oldani egy matematikafeladatot – azt már bizonyította, hisz bekerült egy felsőoktatási intézménybe. Azt próbáljuk kideríteni, hogy a hallgatóknak milyenek a tanulási képességei. Akik gyengébbek, azoknak segítséget fogunk nyújtani, megtanítjuk őket tanulni - például e-learninges formában. Az egyetemeknek is érdeke, hogy növekedjen a sikerességi arány, ne legyen nagy a lemorzsolódás. Mindezek

mellett az oktatókat is meg kell vizsgálnunk. Ugyanis nem működőképes az a modell, hogy kiáll az oktató a pódiumra, megtart egy előadást, majd hazamegy. A lényeg, hogy a hallgató megértse az anyagot, és átélje a tanulás élményét.

Tegyük fel, hogy nincs gond a tanulóssal. Még mindig problémát okozhat, hogy rengeteg különböző középiskolából érkeznek a hallgatók, és mindegyiküknek eltérő a tudása. Folyik konzultáció a köznevelési államtitkárral és ön között ez ügyben?

Hogyne, most tárgyalunk erről. Ez a probléma alapvetően a természettudományos és a műszaki pályákat érinti. Arról konzultálunk, hogy tudnánk-e egy olyan, akár online platformot létrehozni, ami alkalmas ezeken a területeken a felzárkóztatásra. Megpróbáljuk megvenni illetve átvenni az úgynevezett „easymaths” rendszert. A HÖÖK koordinációja segítségével ezen keresztül elérhetővé tennénk a hallgatóknak a szükséges tananyagokat. A saját tanóráikon kívül azok, akiknek további igényeik vannak, itt végignézhetnék például az adott alapszak műegyetemi matematika óráját.

Nézzük meg, mit kapnak a diplomájukért cserébe az elvárásokat teljesítő hallgatók. Milyenek a kilátásai egy frissen végzett diplomásnak?

Ezt képzése válogatja, informatikai és műszaki területen például szakemberhiány van. Nem arról van szó, hogy a vállalatok nem veszik fel a végzeteket, hanem

arról, hogy nem tudunk eleget képezni. Azt gondolom, hogy az ilyen diploma nagyon jó befektetés.

Mindig a mérnököket emlegetik. A többi értelmiségi, például a kommunikáció szakosok mennyire versenyképesek a munkaerőpiacon? Elképzelhető az ilyen jellegű szakokon is a duális képzés?

Ők is pont olyan fontosak számunkra és az ország számára is, nincs különbség. Például a kommunikációs szakemberképzés a Magyar Public Relations Szövetség, az egyik legjelentősebb hazai szakmai szervezet szerint rossz! Az egyetemeknek meg kell kérdezni a szakmai tömörléseket és a végzeteket potenciálisan alkalmazó vállalatokat, hogy mit gondolnak az adott képzésről, a követelményrendszerrel, a kimeneti tudásról. Ez a munkaerő-piaci szempontú visszajelzés ugyanis nem minisztériumi kompetencia. A duális képzési formát egyébként kifejezetten jól lehetne használni az ilyen típusú szakokon, de ezen a téren még nem annyira előrehaladtak az egyeztetések. Nem tettünk le a gyakorlattal kombinált oktatás kiterjesztéséről, mert sokkal értékesebb és könnyebben megítélhető diplomát nyújtanak az efféle képzések, ami megkönnyíti az elhelyezkedést. Az intézmények és rektorai felelőssége, hogy az itthon kibocsátott oklevelek belépők legyenek a munka világába. Ha nem azok, akkor csak a hallgatót verjük át.

LÁSZLÓ JORDÁN MÁTÉ

Aktuális munkák

Windows Junior Rendszergazda

Informatikai rendszereket üzemeltető, és rendszerintegrációs tevékenységet ellátó vállalkozás keres, jól felkészült, megfelelő tapasztalatokkal rendelkező szakembert.

Román nyelven műszaki asszisztensi munka 1 071 Ft/óra

Energia menedzsmenttel, szenny- és ivóvíz mérés-technikával, foglalkozó cég keres, műszaki beállítottságú hallgatót.

AutoCAD-ben rajzolás 940 Ft/óra

Műszaki rajzolásra, szerkesztésre keresünk vízimérnöki szakirányú diákokat a XI. kerületbe.

Csapatépítő tréning koordinátor 714 Ft/óra

Nemzetközi háttérrel rendelkező, cégeknek és magánszemélyeknek csapatépítéseket szervező vállalkozás keres csapatába diákmunkatársakat.

Junior software fejlesztő 1 500 Ft/óra

Saját fejlesztésű felhő alapú adattároló, feldolgozó és megjelenítő rendszer továbbfejlesztéséhez keresünk Java fejlesztésben jártas hallgatót.

AutoCAD-ben rajzolás, digitalizálás 940 Ft/óra

Egységes közműtérkép létrehozására keresünk diákokat.

Összetett adminisztráció 714 Ft/óra

Komplex, irodai adminisztratív munkára keresünk hallgatót.

Back Up Engineer Trainee 1000 HUF/hour

We are looking for motivated internship student.

Iroda és lakóépület takarítás 833 Ft/óra

Általános takarítási feladatok ellátására keresünk diákokat.

Munkáinkra nappali tagozatos, aktív státuszú hallgatóként jelentkezhet sz fényképes önéletrajzzal.

MISZ Műgyetemi Iskolaszövetkezet
1111 Budapest, Műgyetem rkp. 3.
K. ép. 1.em. 62.
T: +36 1 463 1237
M: +36 20 250 0096
facebook.com/miszis

www.miszisz.hu

VITAFÓRUM

Várjuk hozzászólásaitokat a Vitafórummal és a Műhely egyéb cikkeivel kapcsolatban. Gondolataitokat, megjegyzéseiteket az info@muhely.com címre küldhettek el.

Előző lapszámunk vitaindító cikkében Varga Ágnes arról írt, hogy „a férfiak körében mára teljesen elfogadottá vált a nézet: az első randin a nőt a pénztárca nyűgözi le, a többi csak ezután jön. Vajon a hölgyek indultak el a romlás megállíthatatlan lejtőjén, vagy a hímneműeknek kell magukba nézniük?”

Szerafin Ágnes:

A jelenség, miszerint a gyengébb nem tagjai a pénzre buknek, nem új keletű, sőt, kötelező volt kialakulnia. Csak nézzünk végig a történelmünkön. A nők nagyon hosszú ideig másodrendű állampolgárnak számítottak, nem volt jövedelmük, se szavazati joguk, csak úgy volt esélyük egy jó életre, ha jól házasodtak. Ezt pedig úgy érhették el, ha sikerült gazdag férjet találniuk maguknak. A világháborúk után már munkába állhattak, de még a '60-as években is az volt a jellemző, hogy az járt jól, aki kerített egy stabil egzisztenciájú férfit, aki mellett nyugodtan élhette le az élete hátralévő részét háziasszonyként. Ennek az évtizedes sulykolásnak a maradványa még ma is fellelhető, de tény, hogy elenyészőben van a köztudatból.

Rádai Zita:

Kár is lenne tagadni: a biztos háttér, vagy legalább az ígéretes kilátások nem megvetendő a párkeresésnél. Akinek azonban a vastag pénztárca az elsődleges szempont, csúnyán hoppon maradhat. A felszínes, gazdag férfiak a pénzükért cserébe dekoratív külsőt várnak. Elvégre, ha a hölgy igényli a luxus-holmikat, legalább lehessen büszkén mutogatni a társaságban. Pár évvel később a szőke, kékszemű cicababa csak pislog, mikor pénzes párja már egy fiatalabb, csinosabb nővel az oldalán jelenik meg. Más perspektíva hiányában kénytelen újra kivetni hálóját, hátha egy gazdag férfi ismét horogra akad. Lássuk be,

Helyette az egyenjogúsági mozgalmaknak köszönhetően egyre több területen tudnak érvényesülni a nők is, amitől nőttek az igényeik. Ebből kifolyólag nem meglepő, ha egy diplomás például szintén okleveles, sikeres partnert szeretne magának. Mindennek ellenére nem tudom mennyire jellemző az, hogy valaki „előbb kéri a kocsikulcsot és csak azután mutatkozik be”. Ebben az esetben pusztán felszínességről beszélünk. Ha egy ilyen egyén talál magának olyat, akit kihasználhat, akkor az a másik fél hibája is. Minden két emberen múlik, ha valaki hagyja, hogy csak a pénztárcájáért szeressék, akkor az nem lehet csak a másik sara. Viszont ha teljes egyetértésben történik a dolog, akkor kölcsönös megegyezésről beszélhetünk, és mindenki azt kapja, amit vár.

hazánkban jelenleg nem sokan engedhetik meg maguknak a luxusautót és a többhetes nyaralást a trópusokon, így a hölgyek jobban teszik, ha inkább az anyagi függetlenségre törekzenek. Ha valóban akarnának, a férfiak tehetnének érte, hogy elkerüljék a pénzükre pályázó, üresfejű lányokat. Aki háromhavi fizetését magára aggatja márkás ruhák és vaskos aranyórák formájában, ne csodálkozzon, ha a felszínes nőket vonzza. Nem kötelező az első randevúra Ferrarival érkezni és a legdrágább étterembe vinni partnerüket. Persze akinek lételeme az anyagi jólét fitogtatása, nagyobb eséllyel botlik bele hasonló érdeklődésű hölgyekbe.

NÉZŐPONT

SEBŐK ORSOLYA

Mi lesz veletek, digitális bennszülöttek?

Bezzeg a mi időnkben még más volt, se okostelefon, se tablet! Mert mi még az utcán fociztunk iskola után, és egymással játszottunk, ahelyett, hogy a közösségi médián lógtunk volna egész nap. Énekeltünk, népmesét mondtunk, sőtlan bablevest ettünk, és lám, ember lett belőlünk.

Az első – enyhe szájhúzással fogadott – meglepetés a kötelező testnevelésórák bevezetése volt a közoktatás újra és újra felbukkanó reformjainak erdejében. Bizton állítható azonban, hogy az akkoriban nehezen lenyelt újdonságnak ma már kézzelfogható eredményei vannak: csak úgy burjánzik az új generáció a tehetségesebbnél tehetségesebb focistáktól! Emellett kevés szülő akad, aki ne venné észre a gyerekek lefárasztásának áldásos hatását.

Szintén kevésbé örövendett népszerűségnek az erkölcsstan órák hozzáadása a tantervhez. Persze, a szülők felhőrdülése itt igencsak érthető, hiszen ez az intézkedés meg sem próbálja leplezni a tényt, hogy az anyák és apák alkalmatlanok ezen „tudás” továbbítására. Az igazság nyilván fájdalmas, de az idő minden sebet begyógyít.

A nemrég terítékre kerülő „reformmenza” aztán sokáig kitartott a hírportálok címlapján, ám ne feledjük: ma már minden harmadik gyerek túlsúlyos – nyilvánvalóan a sok fűszer jóvoltából, nem pedig a búzalisztből készült csuparántás főzelékektől. A lemondást időben el kell kezdeni, hogy aztán felnőttként nyugodtan diétázhassunk tovább.

A gyerekeket talán burkoltabban, ám annál mélyebben érintő Pedagógus Önértékelési Csoport (népszerűbb nevén PÖCS) létrehozása aztán igazán nem érdemelte meg azt a cirkusz hullámot, amit kiváltott. Egymás minősítése jó, és szükséges! A személyeskedés kizárt, az állam által előírt tantervnek való minél pontosabb megfelelés pedig minden pedagógus álma.

A Kodály örökségét megcélzó kötelező napi ének, illetve a népmese mesélés és oktatás felsőoktatásig történő bevezetése pedig kizárólag a boldogsághormon termelődésére és a Magyar Nemzeti Kultúra mélyebb megőrzésére szolgál.

Hogy jutna ezek után eszébe bárkinek is tablettát venni a kezébe? Miután a közoktatás ilyen módon (azok véleményére és pszichés jobblétére fittyet hányva) helyes útra téríti ifjú titánjainkat, a lehető legnagyobb nyugalommal vágathatunk bele a gyermekvállalásba a későbbiekben, mert biztosak lehetünk benne: okostelefon helyett Pistike meglelgeszik majd a fakarddal is.

HIRDETÉS

MŰGYETEMI HALLGATÓKÉRT ALAPÍTVÁNY

A Műgyetemi Hallgatókért Alapítvány 1992 óta azzal a közérdekű céllal működik, hogy a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatóinak szakmai, kulturális és egyéb közösségi tevékenységét támogassa. Fontos feladatunknak tekintjük továbbá a műgyetemi öregdiákok egyetemhez fűződő kapcsolatának kialakítását, megerősítését.

2014-ben 917.362 Ft 1%-os felajánlás érkezett az alapítványhoz.

Adószámunk: 18036754-1-43

NÉZŐPONT

LÁSZLÓ GÁBOR

Telefontanú

A múlt század közepén a telekommunikáció nagyjai azt tartották, hogy az ezredfordulóra minden ember telefonközpontos lesz. Elméletük arra vonatkozott, hogy a klasszikus hívásbonyolítási feladatokat már nem a központokban végzik majd az erre kijelölt dolgozók, hanem a felhasználók fogják végrehajtani a saját készülékeiken. Sajnos igazuk lett...

Az ember még fel sem ocsúdott a polifónikus Benny Hill főcím és a dobozhangzásra optimalizált mulatós csengőhangok fülsüketítő zajából, és máris azon kapja magát, hogy mások magánéletét éli hosszú percek alatt. A repertoár igen széles, ugyanis a szemét főnöktől elkezdve Ilonka sérvén át a tegnapi buliig minden szóba kerül egy ilyen beszélgetés-

masszában. Egyetlen dolog azonban közös mindegyik esetben: a kutya sem kíváncsi rá. A hangerő ráadásul a téma érdektelenségével és semmitmondóságával egyenes arányban nő. Míg egy bolti sorban állás során csak rövidebb szösszenetekre jut idő, addig egy kimerítő buszút alatt komplett családfák rajzolódnak ki a passzív résztvevő előtt, valamint pontos képet

kaphat arról, hogy ki kivel kavart és ki kivel van rosszban éppen. Az út végére aztán saftos helyi pletykákkal, komplett orvosi diagnózisokkal, illetve vadonatúj receptekkel a fejében tér haza a mit sem sejtő utas. Az esti sorozatot ezek után főleg meg nézni, ugyanis jó eséllyel az elmúlt tíz évad összes részének rövid kivonatát is végighallgathatta a szenvedő fél. A legborzasztóbb az egészben, hogy ma már nem sokan gondolják azt egy-egy halaszthatatlan mesélni valóról, hogy nem telefon-téma. A magánélet védelméért és az adatbiztonságért folytatott nagyfokú aggodás közepette el kellene gondolkodni azon, hogy vajon szükség van-e egyáltalán manapság arra, hogy bárkit lehallgassanak. Hiszen elég csak egy légtérben lenni vele öt percig, és mindent megtudhatunk az illetőről, ha akarjuk, ha nem.

HIRDETÉS

BME COPY

FÉNYMÁSOLÓ SZALON

és DIGITÁLIS NYOMDA

fénymásolás nyomtatás tervrajznyomtatás kötészet

Fekete-fehér

Fénymásolás/nyomtatás

A/4 5 Ft
A/3 10 Ft

Tervrajz másolás/nyomtatás

A/0 205 Ft
A/1 125 Ft
A/2 65 Ft

Színes

Fénymásolás/nyomtatás

A/4 35 Ft
A/3 70 Ft

Tervrajz másolás/nyomtatás

A/0 500 Ft-tól
A/1 250 Ft-tól
A/2 125 Ft-tól

1111 Bp. Bertalan Lajos u. 7. Hő épület

Nyitvatartás: H-Cs: 8-18h | P: 8-16h | Sz-V: ZÁRVA

Telefon: 463-39-79 | www.bmecopy.hu

MEGKÉRDEZTÜK

Legyen-e a BME-n is őszi szünet?

Gottfried Máté

Sokkal kellemesebb lenne a félév egy őszi szünettel, mivel elég nehéz úgy végigcsinálni a szemesztert, hogy semmi szabadidőnk nincs, amikor be tudnánk hozni egy kicsit a lemaradásainkat, vagy ki tudnánk pihenni magunkat alaposan. Én tehát akkor sem bánnám az őszi szünet bevezetését, ha emiatt hosszabb lenne egy-egy szemeszter. Persze ezt igazán csak akkor lehetne megítélni, ha tudnánk, hogy az esetleges őszi szünet miatt mennyivel lenne hosszabb az aktuális félév, netán vizsgaidőszak, vagy éppen rövidebb a nyári, vagy a téli pihenő.

Illyés Antal

A jelenlegi rendszer is megfelelő, mivel számomra tökéletes, hogy a szemeszter rövidebb lehet, mint más egyetemeken vagy főiskolákon. Így nekünk, műegyetemistáknak hosszabb lehet a karácsonyi szünet, és egy hosszú pihenés többet ér, mint sok rövid. Az ugyan gondot jelent néha, hogy a más intézménybe járó ismerősökkel a szünet elején nehezebb összefutni, de mire az első baráti találkozókra sor kerül, mi már bőven kipihenhetjük magunkat. Ráadásul tanulni is jobban lehet úgy, ha nem esünk ki a ritmusból félév közben.

Macsuga Zoltán

Én arra szavazok, hogy legyen, akár azon az áron is, hogy emiatt tovább tartanának a szemeszterek. Sőt, a tavaszi szünetet is meghonosítanám a Műegyetemen, mivel nem csak ősszel, de tavasszal is jól jönne egy hét, amikor a saját tempónkban hozhatnánk be az esetleges lemaradásainkat, készülhetnénk előre, vagy akár tehetnénk rendet a már átvett anyagok között mind a füzetekben, mind a fejünkben. Bár azt is meg tudom érteni, ha valaki elégedett a jelenlegi felállással.

Oláh Patrícia

Nagyon-nagyon örülnék egy őszi szünetnek, mert a családban rajtam kívül mindenkinek van legalább egy hét pihenője. Így ha én is elszabadulhatnék ilyenkor egy kicsit, akkor több időt tölthetnék velük otthon, és nem lennék egyedül itt fent Budapesten. Ráadásul amúgy is annyi az anyag, hogy a mostani rendszerben mindig lemaradunk az év eleji ütemtervhez és a szilabuszhoz képest, így az az egy hét megállás már nem osztana, nem szorozna. Mi több lehet, hogy sokan éppen a szünetben érnék utol magukat.

Ham Dianna

Mindenképpen támogatom az ötletet, bár elég kevés esélyt látok rá, hogy a közeli, vagy épp a távoli jövőben megvalósuljon a BME-n, hiszen tudtommal nagyon régóta így működik az egyetemünk. Holott megérné eljátszani a gondolattal, mivel ha lenne őszi szünet, akkor a szemeszter második felére a hallgatók pótolhatnák a hiányosságait, és ki is pihenhetnék magukat, vagyis sokkal használhatóbbak lennének az előadásokon és a gyakorlatokon.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KUN ZSÓFIA FOTÓK: SZAPPANOS GERGŐ

Az összeesküvés-elméletek pszichológiája

A konspirációs elméletek alkotóit hajlamosak vagyunk paranoiás megszállottaknak, az ezoterikus gyógymódok híveit pedig könnyen manipulálható, butaságukat szkepticizmussal leplező embereknek képzelni. Ezeknek a jelenségeknek azonban komoly pszichológiai és szociológiai szakirodalma van, ami alapján a legtájékozottabb ember is a hatásuk alá kerülhet, ha nincs része.

Az emberek borzasztóan viselik, ha úgy érzik, nem irányítják a körülöttük zajló eseményeket, pedig be kell látnunk, hogy életünket nagyobb részben befolyásolják rajtunk kívül álló véletlenek, mint hisszük. Persze ez nem zavar minket, amíg minden rendben halad, de amint beüt a krach, kétségbeesetten értelmet akarunk adni az eseményeknek, és néha ott is összefüggéseket látunk, ahol nincsenek. Legyen az a pénzügyi világválság, vagy legújabban a menekülthullám. Még az is megnyugtatóbb, ha valakik gonosz szándékkal állnak mögötte, mintha csupán sok tényező véletlenszerű összejátszása vezetett volna a kialakult helyzethez, mert akkor legalább ők – szabadkőművesek, zsidók vagy gyikemberek – kézben tartják az eseményeket.

Véletlen? Aligha!

Erre az eredményre jutott van Prooijen holland professzor is abban a tanulmányában, amelyben száztizzenkilenc főt osztott két csoportra. Ezt követően az egyik társaságot olyan szituációba hozta, amikor annak tagjai teljesen irányították a szituációt, míg a másik csoportban lévők irányíthatatlannak látták helyzetüket. Ezután mindkét társaság véleményét megkérdezték egy megtörtént esetről, ahol egy építkezésen véletlenül lerombolták több

ház alapját is, és elterjedt a pletyka, hogy a pusztítás a városi tanács szándékos műve. Azok, akik urai voltak a helyzetnek, sokkal kevésbé hajlottak arra, hogy az önkormányzatnak köze volt a romboláshoz.

Ha a fentiekből indulunk ki, egyáltalán nem meglepő, hogy itthon termékeny talajra lelnek a különböző teóriák: elvesztettünk két világháborút, néhány évtizedtől szovjet megszállás, és a rendszerváltás után sem köszöntött be a Kánaán. Hát nem logikus következtetés, hogy háttérhatalmak tépázzák kis országunkat, miközben a kiválasztott magyar nép elnyomásán dolgoznak? Hazánkban a Társi felmérése szerint a lakosság intézményekbe vetett bizalma lehangozóan alacsony. A konteóktól kezdve a Szabadon Ébredők-féle áltudományos-ezoterikus posztoknak pedig egy közös jellemzője van: mindegy, miről szól, csak a hivatalos, elfogadott magyarázattól és módszertől térjen el.

Aki már hívó lett, azt nagyon nehéz meggyőzni annak az ellenkezőjéről, hiába mutatunk neki bizonyítékokat a cáfolatra, az esetek többségében ez csak megerősíti a hitében. Ezt a pszichológiai jelenséget nevezik megerősítési torzításnak: ha olyan információt kapunk, ami ellentmond a meggyőződésünknek, az feszültséget – pszichológia-nyelven kognitív disszonanciát – okoz, ezért elutasítjuk az új ismeretet és még inkább ragaszkodunk a már bevált „igazunkhoz”.

Autizmust gyógyító vulkánkristály

A mindenféle háttérhatalomról és összeesküvésekről prédikáló nagybácsi a társadalomra nézve inkább kellemtelen, mint káros – főleg, hogy egy-két elmélet néha még igaznak is bizonyulhat, hiszen olyan néhány évvel ezelőtt még összeesküvésnek tartott teóriákra derült fény, mint hogy kormányok minden telefonhívásunkat rögzíthetik, vagy, hogy tudtunk nélkül kísérleteket végez rajtunk a Facebook. Ellenben sokkal kézzelfoghatóbb a kár az olyan áltudományos hiedelmeket közvetítő oldalak esetében, amik két életbölcesség között mindent gyógyító kristályt hirdetnek. Például napjaink népszerű agyrémével, az oltásellenesség terjedésével a fejlett világban olyan rég kiszorított fertőző betegségek ütnek fel újra a fejüket, mint a kanyaró, vagy betegek – akik sokszor kétségbeesettek, ezért kiszolgáltatottabbak – a mainstream gyógykezelés helyett csodaszernek

kikiáltott, de semmivel sem bizonyított hatású gyógymódok felé fordulva akár az életüket kockáztatják.

Szerencsére, ha résen vagyunk és utánanézőnk néhány dolognak, viszonylag könnyen lebutkathatjuk az efféle kuruzslókat, mielőtt mi magunk vagy közelebbi rokonaink beleesnének a csapdába. „Ha például azt látjuk, hogy valami szinte mindent gyógyít, már kezdhettünk gyanakodni” – állítja Laza Bálint, az Index tudományos újságírója, aki rendszeresen foglalkozik kamu-orvostudományos kuruzslások leleplezésével. „Ha a terméket celebekkel, vagy éppen átlagemberhez hasonlító, csupa elégedett vevővel reklámozzák, az is feltűnő, főleg, ha magyar oldalon amerikai emberekbe botlunk. A leginkább intő jel az, ha mindazt, amiről éppen olvasunk egy darab híres professzor találta ki: neki mindig érdemes rákeresni a nevére, van-e bármi más az adott terméken kívül, ami köthető hozzá, vagy egyáltalán létezik-e.” – folytatja. „Amikor egy reklámban azt látjuk, hogy ma van az utolsó nap, amikor kedvezményesen megkaphatjuk a terméket, illetve csak pár ezer forintot kell előre utalnunk, de kapunk ajándékot, megint csak érdemes gyanakodni. Ezek viszonylag egyszerű szabályok, mégis könnyen elfelejthetők, ha mondjuk betegek vagyunk. De érdemes ilyenkor is figyelni, és legalább a keresőt használni, megnézni a nagyobb, ismert portálok irtak-e róla bármit.”

Fénysebességnél gyorsabb részecske és gravitációs energiasejt

Az áltudományok elleni harcban az sem segít, hogy az elmúlt években mintha megszáporodtak volna az olyan felfedezések, amelyek kacsának bizonyultak. A fénysebességnél gyorsabb részecske esetében egyszerűen hiba csúszott a számításba, amit ismételt kísérlettel cáfoltak – csak hogy a fűs felfedezést előtte már világgá kürtölték. Máskor meg történelmi jelentőségűnek kiáltanak ki eredményeket és hatalmas médiafelhajtást csapnak köré, aztán mire jönne a hivatalos bejelentés, már tagadnak egyes részleteket és maszatolnak, hogy nem pontosan úgy van, ahogy gondolták, mint a NASA az új arzen alapú életformájával, vagy az egyik leggazdagabb magyar, Széles Gábor a gravitációt kikapcsoló energiasejtjével. Arról, hogy a tudományos közösség mit tehet, hogy felvegye a harcot az áldisziplinnal, Pintér Dániel Gergő, az MTA SZTAKI kommunikációs osztályának vezetője nyilatkozott lapunknak. Szerinte a médiát hibáztatni nem érdemes a helyzetért, mert az olvasókért folytatott versenyben előnyt élveznek a szenzációhajász megfogalmazások és a vitatható hitelességű kutatási eredmények, ezért a külvilágtól szinte elzárt laboratóriumokban dolgozó

tudósoknak nyitniuk kell a média felé. „Ha valaki azt szeretné, hogy az átlagemberek is megértsék az eredményeit, akkor nem árt mind stílusban, mind tartalomban igazodni a média, valamint a célcsoport kritériumaihoz és kiemelni nemcsak a laikus olvasó számára érdekes aspektusokat is.” – állítja Pintér, aki nem mellesleg a BME Filozófia Tanszékén tanít, doktori kutatási területe pedig a tudománykommunikáció. „Ezzel párhuzamosan célszerű megváltoztatni az oktatói szemléletet és nem kész tényeket adni át a diákoknak, hanem bevonni őket a tudományos felfedezés folyamatába, megismertetni velük a kutatói módszertant, hogy később észrevegyék, ha egy médiatermékben lévő tudományos állítás megalapozottsága sántít.”

Mindezek fényében különösen tragikus, hogy az állam megszüntetésre ítélte a tudománykommunikáció mesterképzést, miközben külföldön ez egy sikeres és fejlődő szakterület. Természetesen nem hallgatható el, hogy vannak pozitív kezdeményezések is: Laza Bálint szerint jó példa a Kutatók Éjszakája, a havi Science Meetup vagy a BME-ről indult Fizibusz: „Érdemes minél fiatalabbakat is megcélozni. Ha az emberek gyerekként megértik a tudományos szemlélet alapjait, akkor előbbre leszünk, mint ha felnőttekkel kellene foglalkozni.”

SÁNDOR KRISZTIÁN

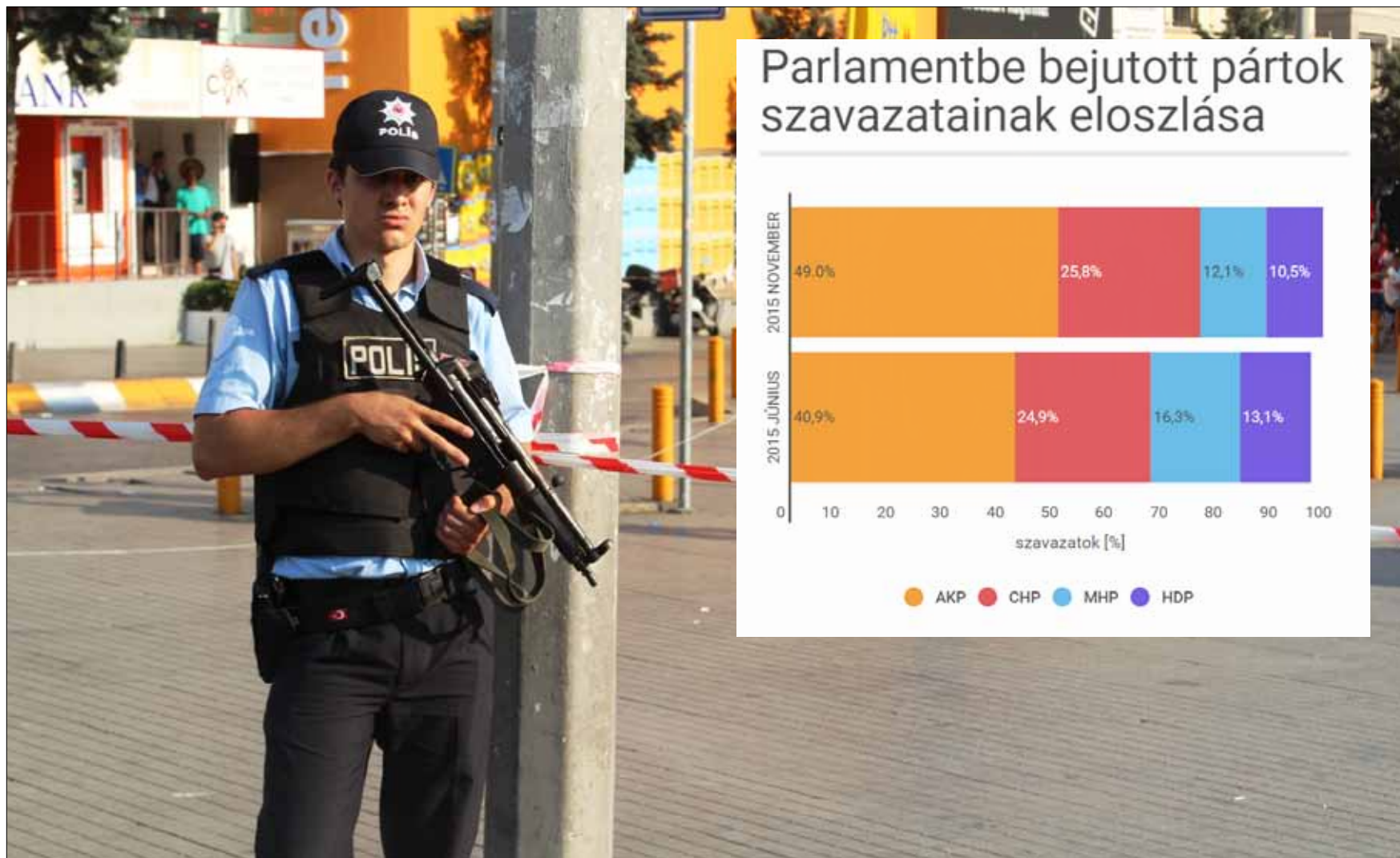
Nem hiszel nekem...

...mert szerinted kamutudományos cikkekre hivatkozom? Jogos, forrás nélkül állíthatok bármit, ezért itt egy lista a háttéranyagokról: Jan-Willem van Prooijen, Michele Acker – The Influence of Control on Belief in Conspiracy Theories: Conceptual and Applied Extensions; Applied Cognitive Psychology; Craig Silverman – The Backfire Effect; Columbia Journalism Review; Társi – Értékek 2013: Bizalom

Féldiktátor kezében Európa és a Közel-Kelet sorsa

Törökországban a megismételt választásokat Recep Tayyip Erdogan, korábbi miniszterelnök pártja nyerte, ám a ma már köztársasági elnöki címet birtokló politikus a győzelem érdekében feláldozta a békét: az állam a végletekig megosztott, a törökök és kurdok között kiújultak a harcok, és az Iszlám Állam már-már gyanúsan zavartalanul követhetett el robbantásokat az ellenzéki tüntetéseken. Eközben Európa és az USA meg sem mer szólalni, mert szükségük van a törökök jóindulatára a szíriai háború és menekültválság megoldásához.

A június 7-i választások alkalmával a korrupciós botrányokba keveredő Erdogan vezette Igazság és Fejlődés Párt (AKP) 2002 óta először nem tudott abszolút többséget szerezni az önálló kormányzáshoz, viszont egyik ellenzéki párttal sem lépett koalícióra. Emiatt patthelyzet alakult, aminek feloldására megismételt választásokat írtak ki. A november 1-jén tartott voksoláson az AKP – a várakozásokkal szemben – fölényesen nyert, a parlamenti mandátumok 57 százalékát megszerezve egységkormányt alakíthat. A két esemény között alig öt hónap telt el. Ha egyik oldalról nézzük, a kormánypárt eredményesen mozgósított, meg tudta győzni a választókat, hogy jobb velük, mint nélkük – Ahmet Davutoglu miniszterelnök beszédében diadalát a török nemzeti egység győzelmeként méltatta. De ha más szemszögből tekintjük, az öt hónap mérlege a következő: a kurd-török békefolyamat megbukott, ellenzéki aktivisták ezreit tartóztatták le. Újságírók tucatjai vannak börtönben olyan neveléses váddal, mint az elnök megsértése, és pár nappal a választások előtt a kormány megszállta az egyik ellenzéki médiavállalatot alkotmányellenes bírósági döntésre hivatkozva, majd a saját embereit ültette a menedzsmentbe. Továbbá

háborút indított a PKK kurd fegyveres szervezet ellen, miközben az ISIS számos terrorakciót zavartalanul végrehajthatott. Ráadásul külföldi megfigyelők a választások szabadságát is megkérdőjelezték.

EU-tagjelöltből iszlamista féldiktatúra

Ahhoz, hogy jobban megértsük a helyzetet, menjünk egy kicsit vissza az időben. A modern Törökország az első világháború után az Oszmán Birodalom összeomlásával született, amikor a török köztársaságpártiak elkergették a szultánt. Az első miniszterelnök, Kemal Atatürk erőteljes nyugatosításba kezdett: világi államot hozott létre az iszlám vallás leválasztásával a hatalomról, az elavult szultáni berendezkedés helyett köztársasági rendszert épített ki, a török nyelvet arab írásjelekről latin betűsre állította át. A megújult, világi Törökország hamar a nyugati hatalmak értékes szövetségesevé vált földrajzi elhelyezkedése miatt – félúton Európa és a Közel-Kelet között – elsők között nyert felvételt a NATO-ba 1952-ben, és 1963 óta társult tagállama az EU elődjének számító Európai Gazdasági Közösségnek. Erdogan pártja, a frissen alakult AKP a 2002-es választásokon rögtön hatalomra került, pedig korábban még be is tiltották, mert az őket megelőző világi

hatalom szerint szélsőséges iszlamista nézeteket hirdettek. Nyugaton is aggódtak, hogy az ország a fundamentalizmus útjára lép, de az új kormány hamar elnyerte a bizalmukat: békét kötött a kurd fegyveres csoporttal, a PKK-val, véget vetve az 1984 óta tartó polgárháborúnak az ország délkeleti felében. A török gazdaság pedig szédítő ütemben fejlődött, ezek eredményeként meg is kezdődtek a tárgyalások, hogy az Európai Unió teljes jogú tagjává váljon. A rezsim azonban minden egyes újráválasztásával egyre diktatórikusabb

sorvadtak, Erdogan pedig nyilatkozataiban már nem a világi köztársaság, hanem az oszmán szultán szellemi örököseként mutatkozik. A miniszterelnöki székből 2014-ben választotta magát köztársasági elnökké azzal a szándékkal, hogy előkészítse a még centralizáltabb elnöki rendszer bevezetését.

Háború a szavazatokért

Ezt a tervet húzta keresztül a júniusi választás eredménye. A kormány ellen már 2013 vége óta tömegek demonstráltak a korrupciós ügyek és a szólásszabadság sorozatos megsértése miatt, ami alapo-

parlamenti küszöböt, elütve ezzel az AKP-t a többségtől. Egyes török belpolitikai elemzők szerint a háttérben zajló török-kurd tárgyalások egyik feltétele volt, hogy utóbbiak ne gördítsenek akadályt az elnöki rendszer útjába, így a törekeny béke ismét ingatag talajra került. A békefolyamat kudarcát egy július 20-i merénylet tette nyilvánvalóvá, mikor egy kurd felvonuláson Surucban harminckét aktivista lelte halálát. Bár a robbantást később az állami szervek egy ISIS-sejthez köthették, sokan a török államot okolják a történetért, a PKK pedig bosszúból török katonákra támadt. Ezzel a tűzszünetnek lőttek. Erdogan kihasználta a helyzetet, és veszélyes manőverbe kezdett: amerikai nyomásra formálisan ugyan háborúba lépett az Iszlám Állam ellen, ám közben teljes erővel a PKK feltételezett állásait támadta – vagyis pont az Iszlám Állam legfontosabb ellenségét, az USA támogatását élvező iraki kurdok szövetségését. A HDP hiába határolódott el a PKK-tól, a rendőrség százával tartóztalt le aktivistákat terrorizmus pártolásának vádjával, miközben az ISIS zavartalanul szervezhette merényleteit a kurd ellenzéki demonstrációkon. A taktika bevált: az etnikai ellentétek kiélezése elég nacionalista szavazót hozott,

míg a háború miatti rendkívüli helyzetre hivatkozva a kritikus sajtót elnémították, és a megfélemlített ellenzék sem volt már elég ütőképes. Mindezek hatására a novemberi voksoláson az AKP simán megszerezte a többséget.

Visszatartják a kritikát

Mégis hiába kritizálta a sajtó, hogy politikai haszonszerzés céljából élezték ki a török-kurd ellentétet, a nyugati államok vezetői csöndben maradtak. A pillanatnyi vakság azzal magyarázható, hogy most az USA-nak és az EU-nak is kötelessége jó képet vágnia, mert az amerikaiaknak szüksége van a török légierőre és repterekre az Iszlám Állam elleni harcban, az Európai Unió pedig Törökországtól várja a megváltást a menekültválság megoldásában. Mi több, közvetlenül Angela Merkel német kancellár tett ajánlatot, amely egyes információk szerint a menekültek török határon belül tartásáért 3 milliárd euró uniós támogatást és könnyített vízumkiadást tartalmazott, nem beszélve arról, hogy felújítanák Ankarával az uniós csatlakozási tárgyalásokat. Ezek lapzártánkkor ugyanis éppen szüneteltek, de nem kizárt, hogy Erdogan kihasználja győzelmét, jobb alkupozícióból nagyobb árat követelve a segítségért.

SÁNDOR KRISZTIÁN

Szerva itt, érem ott

Tóth Attila asztaliteniszezőnk két arany- és egy bronzéremmel gazdagította a magyar csapatot az Argentínában megrendezett XX. Szervátültetettek Világjátékán. A 24 éves csontvelő-transzplantált műgyetemista az élő példája annak, hogy komoly betegségek után is lehet teljes életet élni és aranyérmeket nyerni.

Az egyik aranyat vegyes, a másikat férfi párosban, a bronzot pedig egyéniben szerezted. Melyik érem csillogott fényesebben a nyakadban?

A bronzérem azért volt nagy küzdelem, mert a későbbi győztes mexikóival is szembekerültem, aki legalább egyéves edzésmunkával jobb nálam. A mérkőzés nagyon tanulságos volt, este visszanéztem, s amikor másnap párosban szintén a mexikóiakkal kellett megmérkőznünk, tanulva az előző napi meccsből már meg tudtuk verni őket.

Emiatt büszkébb vagyok a párosban szerzett éremre.

Hogyan képzeljünk el egy ilyen világjátékot?

A világjáték a mi közegünkben tekinthető akár olimpiának is, ugyanis kb. 1500 versenyző vesz részt rajta. Más tekintetben is megközelíti azt, hiszen legalább annyira nehéz egymással versenyezni nekünk, transzplantált embereknek, mint az egészségeseknek.

A magas színvonal ellenére sajnos kisebb nézőtábora és sajtóvisszhangja van, pedig a magyar csapat kifejezetten jól teljesített, futásban, úszásban szinte taroltak hazánk versenyzői.

Minden magyar fogott már a kezébe pingpongütőt, profi szinten mégis viszonylag kevesen űzik ezt a sportot. Mi lehet ennek az oka?

Magyarország tévúton jár a labdarúgással kapcsolat-

ban. Hazánk annyira futball centrikus, hogy a gyerekek szinte nem ismernek más alternatívát a sportolásra. Túl sokat költ az ország a foci támogatására, a többi sportág kárára. Nyilván kell energiát és pénzt fektetni bele, hátha egyszer újra arra a szintre kerülünk, ahol már egyszer voltunk, de keresni kell egy egészségesebb egyensúlyt. Szintén a profi pingpong népszerűségét rontja az emberek

téves képze, miszerint ez csupán egy kocsmasport, holott komoly fizikai és taktikai edzésmunkát igényel. Miután megállás nélkül végigpörgetünk kétezer labdát edzéseken, elég nehéz megemelni a kezünket.

Pont a gyorsaságából eredően sok néző számára nem követhető, nem élvezhető játék. Erről mi a véleményed?

Gondoljunk csak bele: mi a különbség a tenisz és a pingpong között? Annyi, hogy a teniszben az „asztalon” állnak a játékosok, és onnan adogatnak, mégis népszerűbb a nézők körében. Pedig csak a marketingje jobb, látványban nem nyújt többet. Az asztalitenisz esetében sokan mondják, hogy nem élvezik a közvetítést, mert nem látják a labdát. De ez sem jó kifogás, mert ott van például a jégkorong. Ott sem látjuk a korongot, csak sejtjük, hogy merre van. Én szakmai szemmel nézek meccset, a játékos mozgásából, mozdulatából látom a labdamenetet. Nem a labdát kell nézni, hanem a taktikát.

Mit gondolsz, meg lehet törni az ázsiai asztalitenisz egyeduralmat?

A fegyelmezettségben és az edzésmunkában van hatal-

mas különbség Európa és Kína között. Ott sokkal nagyobb a szigor, az edző tisztelete, még a felnőttek sem vihetnek magukkal mobiltelefont az edzőtáborokba. Ha lesz olyan európai edző és játékos, aki tudja tartani ezt a fegyelmet, akkor le lehet őket győzni. Persze van még egy előnyük, amely ellen már kevésbé tudunk mit tenni, az hogy rengetegen vannak. Náluk a pingpong kultusz-sport, a nagyobb merítési bázisból nagyobb arányban is űzik. Európában a Kína-bázis kb. 10 százaléka foglalkozik asztalitenisszel, természetes, hogy innen kisebb eséllyel kerülhetnek ki sportcsillagok.

Ez a dominancia jelen van a szervoátültetettek versenyein is?

Nálunk egyáltalán nincsenek többségben az ázsiaiak, egy thaiföldi pingpongozó volt, aki végül második lett.

Mire tanított meg az asztalitenisz, amelyet a való életben is kamatoztathatsz?

A legfontosabbakat nem magától a pingpongozástól, hanem az edzésektől tanultam: önfegyelmet és kitartást. Úgy gondolom, ezekre bármelyik sport megtanítja az embert.

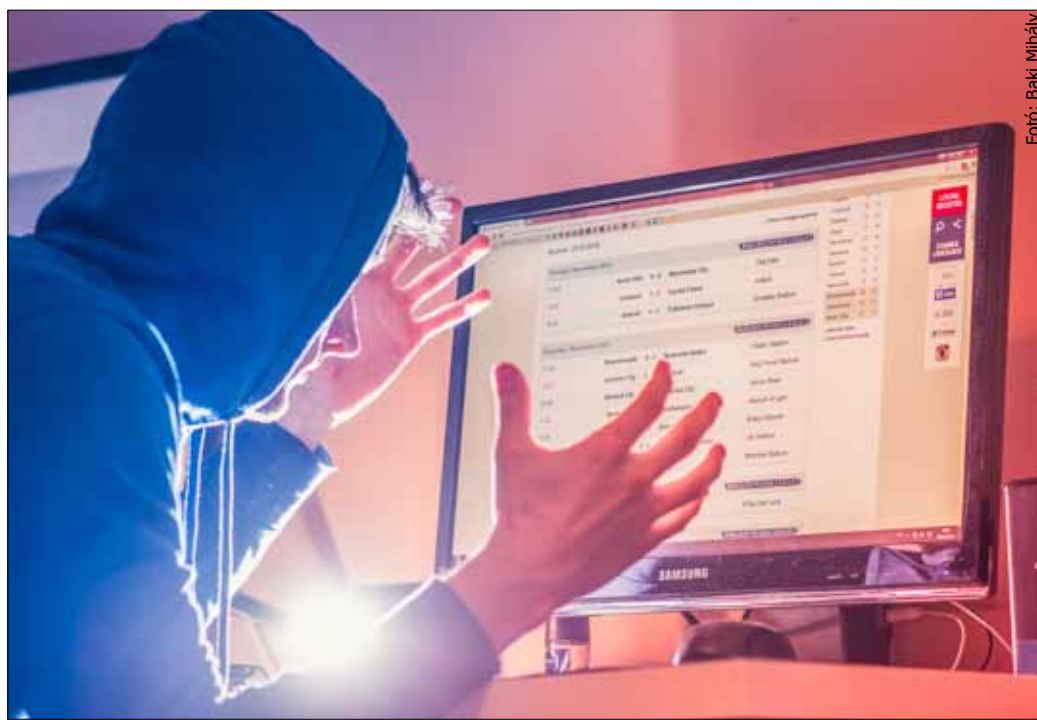
BENCsik ILDIKÓ

Ha J. R. R. Tolkien a fociról írt volna

Gandalf legyőzi a Balrogot, Harry Potter legyőzi Voldemortot és C. Ronaldo mesterhármast lő, ráadásul csapattársa Lionel Messi két gólpasszt is ad, ezzel az otthon TV-t néző menedzserüknek elhódítva a \$10 50/50 Week #4 bajnokság nyolcadik (még éppen fizető) helyezését. Akiknek a valóság nem elég, azoknak eddig is ott volt a fantázia világa, a sportörültek sem maradhattak ki ebből.

Egész pontosan 1950 óta nem maradhatnak ki, amikor is megalakult az első fantasy golf liga, majd őket követte a baseball és az amerikai foci. A kultúra növekedése meg sem állt az internet és a számítógépek széleskörű elterjedéséig,

ami a '90-es évek végére az addig baráti és munkatársi csoportok szórakozását közel harminc millió amerikai programjává tette. A dot-com időszak természetesen erre a területre is rányomta a bélyegét, de a növekedés megállíthatatlan volt. Ugyan a fantasy sportok fogalmának leszűkítése miatt (a 2000-es évek óta csak az számít annak, ha magunk válogatjuk össze csapatunkba a játékosokat, az már nem, ha megtippeljük egy bajnokság végkimenetelét) a játékosok száma visszaesett, de így is egy 15 millió ember által, fejenként évi 150 dollárral felpumpált, másfélmilliárd dolláros iparágról beszélhetünk. A fantasy sportok bebetonozták magukat az USA sportkultúrájába, legyen szó bármelyik csapatsportról és annak bármelyik korosztályáról, az érdeklődők megtalálhatták számításukat. Európában nem volt annyira kézenfekvő az ilyesfajta kvázi sportfogadás. A hétszázmillió szövetségi kapitány kontinense beérte

azzal, hogy a hivatalos menedzsereket szidta egy fröccs felett a talponállókban, vagy a mára milliók által játszott Football Manager számítógépes játékban bizonyította, hogy nem alaptalan az elmélete, miszerint megnyerni a Bajnokok Ligáját nem nagy ördögösség. A fantasy sportok izgalmát a lehető-

ségek tengere adja, s épp emiatt nem volt ennek értelme Európában, amíg az volt a feladat, hogy egy szezonra előre válasszunk játékosokat, hiszen a legtöbb Európai sportbajnokság 2-3 szupercsapat csatájáról szól évtizedek óta, így egy saját csapat összeválogatása sem tartogat izgalmakat. Az igazi globális áttörést a

fantasy sportok egyik játékszabályának megváltoztatása hozta közel két éve: mi lenne, ha nem egy szezonra előre, hanem csak egy fordulóra, vagy egy napra rakunk össze egy áttűtő alakulatot, amellyel különböző szabályrendszerrel és díjazással rendelkező versenyeken indulunk az interneten, és játékosaink aznap valós

meccseken mutatott teljesítménye alapján reménykedhetünk abban, hogy jobb csapatot alkottunk, mint akár több tízezer másik ember. Ennek hála, jelenleg csak Észak-Amerikában közel 60 millióan játszanak napról napra, és a rendszer dinamikájának köszönhetően végre Európában is rohanva terjed a játék.

Az amerikai siker hátterében az is áll, hogy az állami szabályozás fantasy sportokhoz való hozzáállása kevésbé egyértelműen ellenző, mint a sportfogadáshoz, így sokaknak ez egy remek helyettesítő. A játékelmény is lényegesen jobb, mint a szimpla fogadásnál, hiszen a fogadó úgy érezheti, hogy nagyobb hatása van a játék végkimenetelére, mintha csak azt dönthetné el, hogy mi lesz a végeredmény. Épp emiatt, ahogy nő a játékosok tömege, nő azok száma is, akik ebből próbálnak megélni. Így a fantasy sport jövője nem kérdés, és bár a hagyományos tippelést talán soha nem fogja leszorítani a trónjáról, remek kiegészítés a hobbifogadóknak és a sportrajongóknak egyaránt.

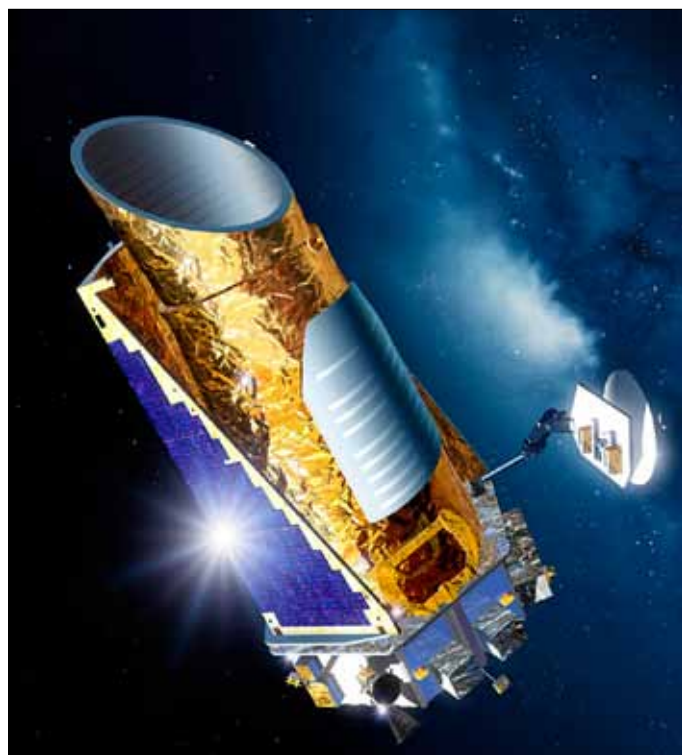
MILE MÁRIÓ

Értelmes lények egy távoli csillagnál?

„Az idegenek mindig a legutolsó hipotézis, ami ilyenkor felmerülhet, de ez pont úgy néz ki, mint amit egy idegen civilizáció építene” - nyilatkozott Jason Thomas Wright, a Pennsylvania Állami Egyetem professzora. Bár szavai világszerte jelentős sajtóvisszhangot keltettek, a kérdésre, miszerint valóban egy értelmes földönkívüli faj nyomaira bukkantunk-e, jó eséllyel nemleges válasz adható. Mindenesetre az egyik távoli égitest környezetében tapasztalt jelenségek alaposan feladták a leckét a tudományos közösségnek.

A Kepler-űrtávcsőnek köszönhetően ma már több mint ezer, naprendszerünkön kívüli bolygóról van tudomásunk. Az űreszköz az úgynevezett fedési módszerrel dolgozik: a megfigyelt csillagok fényintenzitását méri, mivel egy potenciális planéta a csillagja előtt

elhaladva csekély, ám jól kimutatható fényességcsökkenést okoz. A tőlünk mintegy 1500 fényévnire található KIC 8462852 katalógusnevű égitest esetében hasonló változásokra figyeltek fel a Planet Hunters nevű projekt önkéntesei, ám az elhalványulások rendszertelensége és mértéke alapján kizárt, hogy a jelenség hátterében bolygómozgás álljon. A rendelkezésre álló adatok alapján kiugróan magas, nagyjából 20 százalékos fényességcsökkenést is detektáltak, ám ilyen

drasztikus elhalványulás előidézéséhez elméletben egy gigászi, a csillag méretének csaknem felével rendelkező objektum szükségeltetik. (Összehasonlításképpen: egy Jupiter méretű óriásbolygó legfeljebb 1-2 százaléknyi fényességvesztést eredményezhet.)

A szakembereknek egyelőre nem sikerült megnyugtató magyarázattal előállniuk. Számos elmélet – köztük a műszerhiba, illetve a hibás mérés lehetősége – került megvitatásra, melyek döntő többségét végül elvetették. A

leginkább elfogadható teória szerint a rendszerben számos nagyméretű üstökös kering, melyek a csillag közelébe kerülve, annak gravitációs hatására feldarabolódnak, így az egyre terebélyesedő, hatalmas kozmikus porfelhő tehető felelőssé a rendkívüli fényességcsökkenésért. A lehetséges okok feltárására irányuló erőfeszítések részben hazai vonatkozással is bírnak: a potenciális megoldás kidolgozásában az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont munkatársai és az ELTE kutatói is részt vettek.

Ugyanakkor némileg radikálisabb elméletek is szárnyra kaptak: Jason Thomas Wright elképzelhetőnek tartja, hogy a rejtélyes objektum mesterséges eredetű lehet. Bár a feltételezés inkább tűnik fantasztikumnak, semmint tudományos hipotézisnek, Wright nem fanatikus sci-fi hívő, hanem elismert csillagász, felvétele ráadásul nem nélkülözi a logikai alapokat. Bár csekély az esélye, teljességgel mégsem zárható ki, hogy egy intelligens civilizáció ilyen módon próbál jelt adni magáról, illetve esetleg egy, a csillag energiáját hasznosító gigászi űreszköz nyomaira bukkantak a szakemberek. Éppen ezért a

kaliforniai Allen Telescope Array nevű rádiótávcsőhálózattal is megfigyelések kezdődtek a közelmúltban a SETI-program keretein belül. Amennyiben Wright és munkatársai a jövőben értelmes lények jelenlétére utaló rádiójelekre bukkannak, nem hunyhatunk szemet az idegenekkel kapcsolatos lehetőségek komolyabb számbavétele fölött. Addig azonban a kielégítő természetes magyarázat kidolgozása és igazolása áll a kutatások középpontjában. A jelenség megértésében

sokat segítene, ha színképes elemzés készülne a fényintenzitás-csökkenést kiváltó rejtélyes objektumról, ám ehhez speciális eszközökre lenne szükség. Ami a további vizsgálatokat illeti a Keplerrel a jövőben már biztosan nem figyelik a KIC 8462852-t. Ez a feladat várhatóan az Európai Űrügynökség PLATO (Planetary Transits and Oscillations of Stars) névre keresztelt űrtávcsővére hárul, melyet az előzetes tervek szerint 2024-ben bocsátanak fel.

LÁSZLÓ GÁBOR

Űrcsillagászat és bolygóvadászat dióhéjban

A felszíni megfigyeléseket akadályozó zavaró földi viszonyok – mint amilyen például a légkör vagy a Nap fénye – kiküszöbölése céljából bizonyos eszközöket a világűrbe telepítenek a szakemberek. Ezek talán leghíresebbike az idén 25. születésnapját ünneplő Hubble űrtávcső, amely infravörös, látható fény és ultraibolya tartományban végez megfigyeléseket. Működése során számos látványos felvétellel kápráztatta el a szakembereket és a csillagászat iránt érdeklődőket egyaránt.

A Kepler-űrtávcső a Discovery-program keretein belül épített eszköz. A Hubble-lel ellentétben nem éles képeket készít, hanem a csillagok fényességét, az abban bekövetkező változásokat méri. 2009. március 7-ei felbocsátása óta Nap körüli pályán, a Földet követve kering. Fő feladata az exobolygók és exoholdak utáni kutatás az égbolt egy meghatározott területén. Emellett asztroszeizmológiai mérésekre is felhasználják.

A Kepler által rögzített adatok elemzésében automatikus szoftverek, algoritmusok segítik a szakembereket. Az emberi tényező szintén fontos eleme a kutatásnak, mivel a szokatlan mintázatok felismerésében még mindig eredményesebb a számítógépeké. A 2010 decemberében indult Planet Hunters leginkább amatőr csillagászokat, önkénteseket tömörítő projekt, világszerte csaknem 300 ezer résztvevővel, akik a masszív adathalmaz „kézi” elemzését végzik. A civil szféra bevonásának és a tudományos kutatás így módon történő kiszervezésének létjogosultságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az önkénteseknek köszönhetően számos planetát és még ennél is több bolygójelöltet sikerült felfedezni.

Néhány éven belül megérkezik az 5G

Az előzetes tervek szerint a 2018-as pjongcsangi téli olimpián mutatkozhat be a jelenleg még fejlesztés alatt álló, következő generációs infokommunikációs hálózat.

Napjainkban viharos gyorsasággal terjednek az okosórák, okoskarkötők, telefonos applikációk segítségével indíthatjuk el otthon a fűtést, miközben munkahelyünkön napi feladataink végére érünk, vagy éppen egy vezető nélküli, automata vezérlésű földalatti vasúti járművön utazva robogunk hazafelé. Az itt felsoroltakon túl számos példát említhetnénk a mindennapokból, és bár ezek közül egyelőre több is a tehetősebb emberek kiváltsága, a modern eszközök számának növekedése

folytán környezetünk és otthonaink is egyre inkább automatizálttá válnak. Az egymással kommunikáló berendezések tömkelege más módon terheli a hálózatot: rengeteg, kis mennyiségű adatcsomag száguldozik majd az információs csatornákon, mivel az online eszközök

számát tekintve milliárdos nagyságrendről beszélhetünk a nem is oly távoli jövőben. A szakemberek a jelenlegi és a várható igények elébe menve egy teljesen új struktúra megvalósításán munkálkodnak. Az 5G ugyanis nem a korábbi rendszerek szimpla továbbfejlesztése lesz,

amely a sávszélesség bővítését, az adatátvitel sebességét hivatott növelni. A fejlesztők itt már nem az emberek, hanem a gépek közötti kommunikáció hatékony, zavartalan és biztonságos lebonyolítását tűzték ki célul, vagyis a hangsúly a hálózati kapacitás optimalizálására helyeződött át.

Kiemelt szerephez jut a biztonság is. Gondoljunk csak a vezető nélküli járművekre, legyen szó akár a Google önjáró autójáról, vagy éppen a budapesti M4-es metró automatizált szerelvényeiről. Kit terhel majd a felelősség egy esetleges baleset bekövetkeztekor? A részben jogi problé-

mákon túl komoly veszélyforrás lehet a hálózat külső támadásokkal szembeni sérülékenysége is. Az iménti példánál maradva, a kötött-pályás közlekedés járműveinek eltérítésére korlátozott számú alternatíva kínálkozik, ám egy vezető nélküli gépkocsi a forgalmas útszakaszon, sűrűn lakott területen némi túlzással akár tömegpusztító fegyverré is válhat, ha az irányítás illetéktelen kezekbe kerül. A potenciális kockázatok miatt biztosra vehető, hogy az 5G fejlesztése magával húzza a biztonságtechnikai ágazatot is.

Az új rendszer a konkrétumok hiánya ellenére világszerte fontos beszédtema, Magyarországon a Huawei tekinthető szószólónak. A kínai piacvezető vállalat rendszerszállítóként a hazai MVM Net Zrt. 450 MHz-es LTE-hálózatának kiépítésében is részt vesz, amely már kimondottan gépek közötti kommunikációhoz épül, és elsősorban kormányzati célú távközlési igényeket szolgál majd ki.

LÁSZLÓ GÁBOR

Ígéretes magyar filmek érkeznek

Fehér Isten, Coming Out, Dumapárbaj, A nagy füzet, Víkend, Liza, a rókatündér, VAN, Saul fia, hogy csak a legemlékezetesebb alkotásokat soroljuk a magyar filmgyártás közelmúltjából.

Tündérmese, vígjáték, művészfilm és thriller is került moziba az elmúlt években, hol kisebb, hol nagyobb sikerekkel – az azonban biztos, hogy nem kell reflexszerűen elhúzni a szánkat, ha magyar film tűnik fel az ajánlóban. Mi is tudunk nagyot alkotni, az őszi filmdömpingben pedig nyolc új mozi várja, hogy jegyet váltsunk rá. Hogy ér-e minket olyan nagy meglepetés, mint a Liza, a rókatündér, a VAN vagy a Saul fia láttán, azt egyelőre nehéz lenne megjósolni, az azonban biztos, hogy a kínálat a szezonban óriási a hazai filmeket tekintve. Az alábbiakban bemutatjuk a következő időszakban érkező mozikat, nyolc film közül is válogathatunk, ha kíváncsiak vagyunk a hazai munkájára. A premiertáimok alapján készült a sorrend, novemberből decemberig teleírhatjuk a naptárt.

Az első mozi október 22-én debütált. A Goda Krisztina rendezésében készült Veszettek két nehéz anyagi helyzetben élő fiú történetét mutatja be, akik a Vezető hatására csatlakoznak egy fiktív rendvédelmi szervezethez, hogy így tegyenek a városukban egyre gyarapodó bűnözés ellen. Egy idő után azonban ők sem tudják, mi a helyes út, nem képesek eldönteni, hogy ki az áldozat és ki a bűnös. Politikát és napjaink aktuális társadalmi kérdéseit viszik vászonra, nem lesz hiány akciójelenekekből és drámából. Október 29-én mutatták be a LogInt, ami az internethez való viszonyunkat állítja a történet középpontjába – egyrészt nagyon aktuális, másrészt azonban felmerül-

het a kérdés, hogy tud-e újat mondani, meg tud-e lepni vagy el tud-e gondolkodtatni a témában. A világháló tele van veszéllyel, nem lehet biztonságban az, aki ide merészkedik, számítson erre. Pláne aki azért lép fel, hogy ott párt találjon magának. A film egyik érdekessége az, hogy egy webkamera rögzíti a cselekményt, a vizualitása így nagyon passzol a témához. Ugyanezen a napon érkezett a Drifter, ami díjat nyert a dokumentumfilmek egyik legfontosabb fesztiválján, és szakértők szerint komoly esélye van rá, hogy Európa legjobb alkotásának válaszává váljon. Ez óriási szó lenne, úgyhogy érdemes valamelyik őszi estére betervezni. A főszerepben egy vidéki

srácot ismerünk meg, aki jókat bulizik a haverokkal, veszekedik a szüleivel, és a sulit is otthagyja, csak hogy legyen pénze egy kocsira össze- rakására. Ricsi raliversenyző szeretne lenni, álmai megvalósítását nézhetjük végig, bár kérdés, hogy sikerül-e egyáltalán eljutni odáig.

Az Anyám és más futóbolondok a családból címet kapta az a november 5-én debütáló alkotás, mely a huszadik századba repít vissza. A film az 1900-as évek legelejétől 2000-ig követi végig a szereplők sorsát. A főhős Anya (Ónodi Eszter) kilencvennégy évet él és huszonhét alkalommal költözik életében. A viharos természetű nő végigvonszolja a férjét meg a lányát a fél országon, valahányszor veszélyt szimatol. Az ígéretes előzetes után már nem kell sokat várni a bemutatóg. Az éjszakám a nappalod a budapesti pörgést viszi vászonra, először november 26-án nézhetünk bele. Anger Zsolt és Czukor Balázs mutatja meg az éjszakát, szakítva az unalmas valósággal: a bulinegyed mellett egy egészen fura, álomszerű helyre is elkallauzolnak, ahol minden sokkal színesebb és lélketőbb, mint megszoktuk. December elején érkezik a Szerdai gyerek, amit fontos

filmként emlegetnek a kritikusok. Az intézetben nevelkedett tizenkilenc éves Maja négyéves gyereke felügyeleti jogáért harcol, és egy mosoda megnyitásával próbál valahogy boldogulni. Kicsit később, december 17-én lesz a Hajnali láz premierje itthon. Az alkotók joggal bíznak a sikerben, mivel adaptációról van szó, a film alapjául szolgáló mű bestseller volt a londoni könyvvásáron. Fordulatos cselekményszálakat ígér: egy svédországi kórházból a holokausztot túlélő, halálos beteg magyar srác addig bombázza levelekkel a korban hozzá illő lányokat, míg az egyikükkel egymásba nem habarodnak. Csak éppen ez nem fikció, hanem igaz történet. Gárdos Péter a szülei mesebeli egymásra találását előbb megírta, aztán filmet csinált belőle – még hozzá fekete-fehérben, ami kuriózzummá teszi. Az év utolsó hónapjában nézhetjük meg a Félvilágot is, ami a monarchiabeli Pestbuda egyik leghíresebb kurtizánjának halálát dolgozza fel. Az előzetesétől percekig futkos a hideg az ember hátán, talán ez tűnik a legizgalmasabbnak az összes közül, egy füledt, feszült és sejtelmes hangulatú kosztümös pszichodráma lesz, amiben lesz erotika és gyilkosság is.

CSORDÁS HÉDI VIRÁG

Kohlhaas: a férfi büszkesége

Mikor válik valaki önbíráskodóvá és mikor hőssé? Meddig védi a jog a közembert? Mikor tehet az erény gyilkossá? Ezeket a kérdéseket egy lókereskedő teszi fel a Szkénében, akit a valóság mészárosá tett.

A Kohlhaas Mihály, Heinrich von Kleist történelmi tárgyú műve rengeteg feldolgozás és színpadi darab alapjául szolgált (pl.: Sütő Andás is készített drámát a regény gondolatai nyomán). A története egyszerű: egy eredetileg erényes, családját szerető lókereskedőt becsapnak. A jog segítségét kéri, de a hatalmasok elnyomják a hangját. A végső lökést felesége meggyilkolása szolgáltatja, így indul el saját útján a világ ellen az igazságért, míg végül rablónak és gyilkossá válik.

A színdarab, akárcsak az alapmű, nehezen emészthető (Goethe még viszolygott is tőle), története hosszú és vontatott, nem a külső eseményekre fektet hangsúlyt, hanem a belső változásokra (ezt a műfajt mozivásznon karakterdrámának szokás nevezni). A

Szkéné mégis jól élt az adott lehetőségekkel, a kicsiny szereplőgárdát maximálisan kihasználta, akárcsak a színpad méreteit. A minimális mennyiségű kelléket a végletekig univerzálisan alkalmazva sikerült a színhe-lyek változásait elhitetni a közönséggel. Voltak hibák

a díszletek funkcionalitásában, de a színészek jól alkalmazkodtak a hirtelen jött problémákhoz. Különösen tetszett, hogy a történetet keretbe foglalták, „ott érjen véget, ahol elkezdődött” alapon. „Halált érdemel vagy életet?” - szólítja meg azonnal a közönséget a

bíró. Lehetőséget kapunk a döntésre, hogy eldöntsük egy akkor még ismeretlen sorsát, majd a végén mikor már ismerjük Kohlhaas útját, már nem dönthetünk... Többször előfordul, hogy a színészek megszólítják a nézőket, tudva a riadt és néma válaszról, de ez csak elősegíti a történetet. Van egy pillanat a műben, amikor a néző elkezd fáradni, ezt remekül feloldották a rockos betétzenével, ezzel jelezve az idő múlását és az indulatok elszabadulását. Nagy Zsolt, azaz Kohlhaas Mihály arca tökéletesen tükrözi azt a rideg elszántságot és küldetéstudatot, amiről még egy szindrómát is elneveztek a regény után. Jól alakítja a végletekig elhivatott férfi szerepét, azt a szűkszavú, letisztult embert, aki régen visszacipelte volna a vadat a barlangjába. Egy ilyen embert könnyen megront a világ igazságtalansága, az az abszurditás, ami a jog átláthatatlanságából és a felsőbb körök erejéből származik. A színésznők, Bach Kata és Pető Kata a lovak kecses-

ségét és vadságát táncukkal meglepően hűen adták elő, valamint a főszereplő családját is képesek voltak melegséggel feltölteni. A Szkéné szó szerint belegyömöszölte a „fekete dobozába” az igazságkereső lókupec történetét. A Kohlhaas tetszeni fog annak, aki szereti, ha egy mű kérdéseket vet fel és a döntés jogát a nézőre bízva, akit érdekel az erény és az ember kapcsolata, illetve a végletes elhivatottság. Mindennek ára van, ahhoz hogy a végén ezek a kérdések felmerülhessenek, meg kell várni, hogy a cselekményszál komótosan kibontakozzon. Az irodalom örök témája a küzdés, Madách Imre szavaival élve: „A cél voltaképp mi is? A cél, megszüntette a dicső csatának. A cél halál, az élet küzdelem. S az ember célja e küzdelem maga.” A darab végeztével mindenkiben felmerülhet a kérdés: Tudnál-e ölni, ha véded az igazad, vagy tovább gondolva: tudnál-e ölni, hogy megments egy életet?

LÁSZLÓ JORDÁN MÁTÉ

Ha a néző **nem megy** a színházba, az megy el hozzá

Reneszánszukat élik a sajátos hangulatú lakásszínházak, melyek üde színfoltként színporkáznak a csilivili teátrumok egén. A szokatlan és családias jellegű előadások a színház egyszerűbb vonalát képviselik, ahol ugyan nincsenek fényárban úszó grandiózus színpadok vagy puccos díszletek, viszont intimitásban és közvetlenségben kenterbe verik a legnevesebb kőszínházakat is.

Néprajzi kutatók bebizonyították, hogy a mai színházi előadások egészen az ősi vallási szertartásokig vezethetők vissza. Igazolt tény tehát, hogy produkciókat nézni már nagyon régóta módi és ez napjainkban sincs másképp: színházak egész serege igyekszik kielégíteni a kultúrára

éhes közönséget, azonban az egyes teátrumok között meglepően nagy különbségeket fedezhetünk fel. Ha épp nincs kedvünk díszgúnyába csomagolva pöffeszkedni az operettszínház kakasülőjén, és inkább egyszerűbb, családias környezetben élveznénk egy ütős produkciót, akkor a lakásszínházat nekünk találták ki.

A műfaj nem újkeletű, az ötvenes években már gyakorta rendeztek különböző performanszokat ilyen-olyan lakóhelyeken, ám a szigorú rendszer miatt a legtöbb esetet az illegális szaga lengte körül. A törvénytelen jelleg miatt ezek a programok főleg szűk és bensőséges körökben zajlottak, jelentősen eltérve a lakásszínház mai formájától. Manapság már nem kell sumákolni, sőt a műfaj keretein belül komplett társulatok alakultak, akik nyilvános helyeken hirdetik fellépéseiket. Az alapjaiban izgalmas koncepció végtelen lehetőséget rejt magában: egyaránt

láthatunk klasszikus színházi darabokat modern köntösben, de a gyermekműsorok és a workshopok is gyakorta terítékre kerülnek. Az ilyen típusú produkciók velejárója, hogy eszközkészletük és megoldásaik teljesen különböznek a hagyományos színházakétól, ám kreativitásukkal és improvizációjukkal frappánsan reagálnak ezekre a helyzetekre. A kis létszám és a szokatlan helyszín miatt a műsor meglepően meghitt,

sőt gyakran a nézőt is bevonják, ő is szereplővé válik. Az ilyen színházak esetében az intimitást az is fokozza, hogy az előadás után a függöny nem nyeli el a színészeket, ahogy a közönség sem siet egyből útjára, hanem gyakorlatilag egy kisebb közönségtalálkozó alakul ki, ahol a publikumnak és a művészeknek lehetősége nyílik csevegni egymással. Van olyan lakásszínház, amelyik fix helyen várja

közönségét, míg van, amelyik oda vándorol, ahova hívják. Az ilyen esetekben a néző saját életterében nézheti meg az előadást, és a színészek igyekeznek úgy felépíteni a darabot, hogy annak legalább egy szelete a házigazdára vonatkozzon. A modern értelemben vett lakásszínház hazai úttörőjének kétségkívül a KoMod társulat számít, akik idén nyáron, költöztek ki eddigi bázisukból, mely egykor Nemes Nagy Ágnes lakásaként is szolgált. A Farkas Róbert és Szuda M. Barna alapításával létrejött brigád korábbi helyén egy kisebb színpad is felépült, és gyakori volt a jelmezek használata is, de ezeket leszámítva nem alkalmaztak semmi más kelléket. A fellépéseiket jelenleg a Karinthy Színház kamaratermében és a Sanyi és Aranka Színházban láthatja a közönség. A másik legismertebb lakástársulat a Dollár Papa Gyermekei, mely 2009-ben alakult Kiss-Végh Emőke és Ördög Tamás vezetésével.

A színészek oda mennek, ahova hívják őket, igyekeznek minél különlegesebb helyszíneken játszani, nem csak lakásokban. Előadásaik erősen improvizáción alapszanak, az adott hely sajátosságaira építkezve hozzák létre a darabot, így soha nincs két egyforma műsor.

Egész extrém példakkal is találkozhatunk a műfaj határain belül: van, aki az alberletében tart performanszokat, de arra is akadt már példa, hogy egy hétig egész egyszerűen beköltözhetett az ember egy külföldi pár lakásába, ahol az életük nyomon követése volt maga a műsor.

A műfaj terjedőben van, és valóban érdemes kipróbálni, mert igazán szokatlan és meghitt élményt nyújt. Aki pedig igazán merész és feláldozná a klasszikus házibulit a kultúra oltárán, az bűvárkodjon az internet bugyraiban és rendeljen házhöz egy komplett társulatot!

MELIS DÓRA

Három játék az őszi estékre

Ha a borús időjárás miatt a lakásba szorulunk esténként, sokkal jobb programot is találhatunk annál, mint hogy az esőcseppeket bámuljuk a párás ablakon keresztül, vagy leülünk a laptop elé játszani. Hívjunk át ismerősöket, barátokat, és ha nincs kéznél társasjáték, akkor szórakoztasuk egymást és magunkat az új ajánlónkban bemutatott játékok valamelyikével.

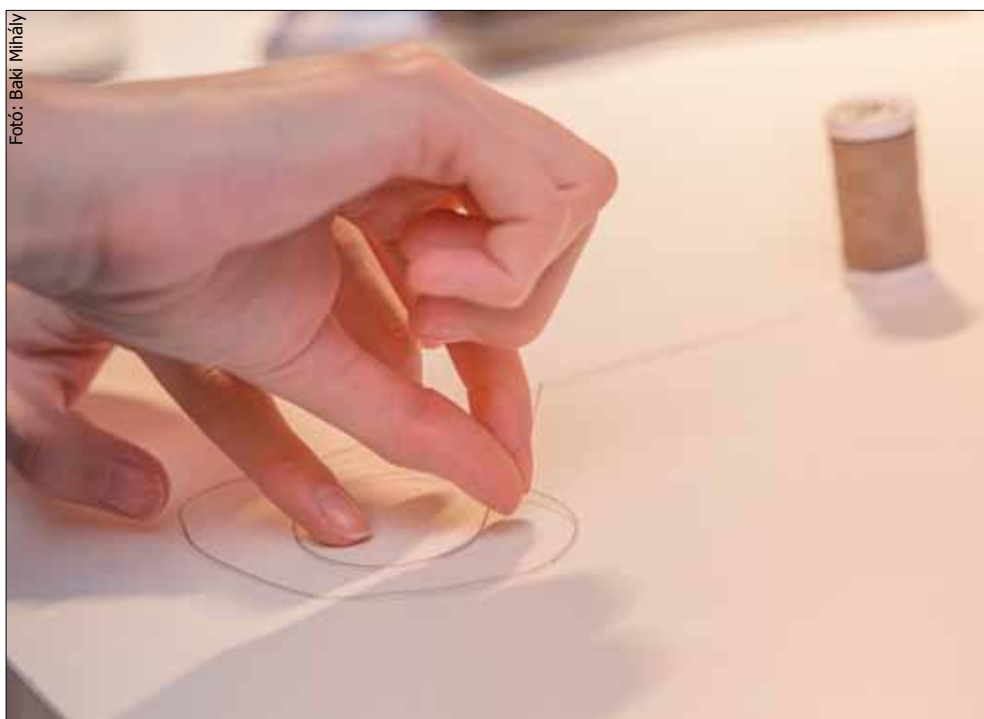

Foto: Baki Mihály

Szembekötős serpa-járás
Egy este alatt akár többet is kipróbálhatunk, hiszen a játékidő általában nem több tizenöt-húsz percnél. Kevés eszközzel és költségek nélkül is lehet jól szórakozni, az első játékhoz például csak egy kis térre és néhány hétköznapi tárgyra van szükség. Csináljunk egy kis helyet a szoba közepén, majd kössük be a játékosok szemét kendővel. Egy ember maradjon

csak ki, ő fogja irányítani a többieket. Miután mindenki előtt elsötétült a világ, a látó személy tárgyakat helyez el a földön, amiket a többieknek ki kell kerülni. Az a jó, ha különböző méretű és formájú eszközök kerülnek elő, lehet összehajtott pulcsi, esernyő, cipősdoboz, szék, vagy valóban akármilyen. A csoportnak úgy kell eljutni a kiindulási pontból a célba, hogy minden tereptárgyat kikerüljenek, nem érhetnek hozzá a kihelyezett dolgok-

hoz – irányukat, tempójukat a látó szabja meg, ő irányít. A játék akkor érvényes, ha nem mennek neki semminek, nem lépnek rá a tárgyakra és nem ütköznek össze. Meg lehet csinálni egy-két fős csapatokkal, akik egymás ellen küzdenek, de csapatban is jó móka – ebben az esetben azonban kikerülhetetlen a káosz.

Cérnából alakzat

Ehhez a játékhoz még kevesebb eszközre és

ánkat és adhatunk egymásnak nehezebb feladatot is: melyik csapat vagy ki tud szebb házat, kacsát, villanykörtét formázni bekötött szemmel a cérnából? A játék vicces lehet, ha csapatban dolgozunk, akkor fontos a kommunikálás és a csapatszellem, de ha kevesen vagyunk, mindenki lehet egyéni játékos, aztán a végén összehasonlíthatjuk az alkotásokat.

Honnan jöttél?

Az alapötlet bizonyára ismerős, gyerekkorunkban az Amerikából jöttem kezdetű mondóka után tippelgettük, hogy kinek mi a mestersege. A Honnan jöttél? nemzetekről szól, mindenkinek ki kell találnia, hogy melyik ország lesz a képzeletbeli hazája, majd a többiek kérdéseire válaszolva segíteni őket a megfejtésben. A válaszadó csak igennel és nemmel reagálhat, tehát azt a kérdést nem tehetjük fel neki, hogy milyen színek szerepelnek a zászlótalon, azt viszont igen, hogy domináns-e rajta a zöld. A többi bemutatott játékkal ellentétben itt szükségünk van tárgyi tudásra is, de nem kell különösebben megijedni, sokat tanulhatunk így más kultúrákról.

CSORDÁS HÉDI VIRÁG

MŰHELY

Felelős kiadó:
Daku Dávid
Rácz Tamás

Főszerkesztő: Szabó Zsolt
Lapmenedzser: Boros Miklós

Rovatvezetők:
István Adrienn
BME körkép, bmekorkep@muhely.com
Kupcsik Réka
Kapun kívül, kapunkivul@muhely.com
Kun Zsófia
Közélet, kozelet@muhely.com
Bencsik Ildikó
Sport, sport@muhely.com
Pál Noémi
Magazin, magazin@muhely.com
László Gábor
Technika, technika@muhely.com

Kép- és tördelészerkesztő:
Baki Mihály

Az újság készítésében résztvettek:
Helmeczi Zsófia, Vers Dávid Martin,
Martin-Kovács Ákos, Háfra Gábor

Szerkesztőség:
1111 Bp., Műgyetem rkp. 3. K.I.76,
Tel./Fax: 463-2081,
E-mail: info@muhely.com,

Hirdetésszervezés:
E-mail: info@muhely.com
Tel.: 463-2081, Fax: 463-3839

Nyomda:
Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
Vezető: Kovács János ügyvezető igazgató

Az újság megjelenik kéthetente 7000 példányban.

Ingyenes.
HU ISSN 1589-6668

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult

www.observer.hu

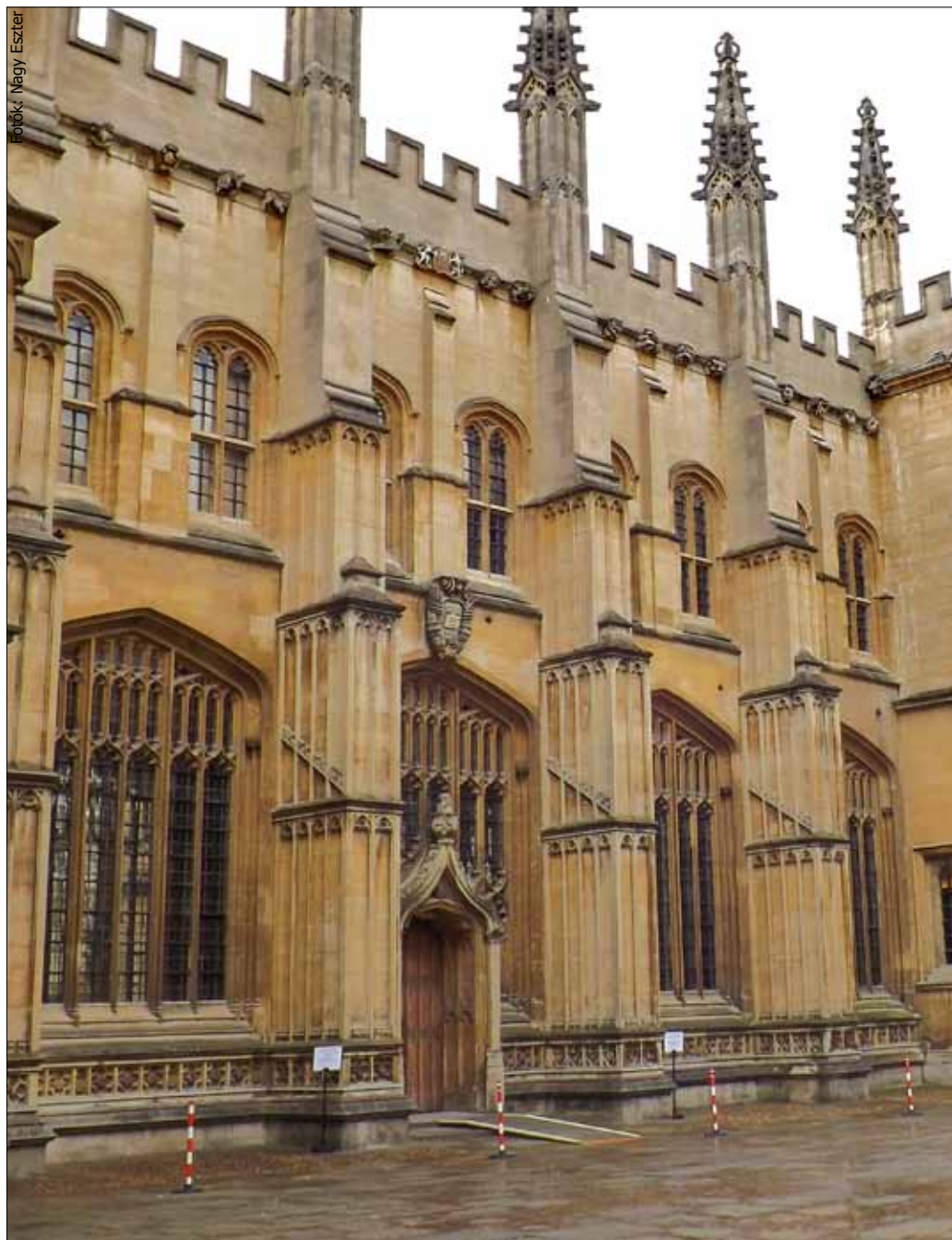
Tea tejjel, szigorúan **cukor nélkül**

Angliában tízből kilenc turista Londont keresi fel. Nincs ebben semmi kivetnivaló, az angol főváros szinte minden héten előrukkol valami új látnivalóval, ám ha nem először látogatjuk meg a briteket, érdemes tágabb körben szétnézni. Körbevonatoztuk Nagy-Britanniát.

Amennyiben nem komppal vagy a tenger alatt közelítjük meg a ködös Albiont, minden bizonnyal londoni bázissal kezdünk, hiszen ide nagyságrendekkel olcsóbban juthatunk el, mint a sziget többi városába. Innen azonban a British Rail expresszei pár óra alatt az ország másik végébe repíthetnek.

Londonból északnak vesszük az irányt

Míg a Midlands-nek nevezett – és szabadon Középföldének fordítható – vidéken minden érdekesnek ígérkező élmény ellenére csak átsuhanunk, addig Anglia északi részén már hosszabban időzünk. Első megállónk York városa. Yorkshire megye központjáról meglehetősen kevés vándortól hallhatunk, ami némileg meglepő. Shakespeare szavait idézve a város „rosszkedvünk telét tündöklő nyárrá változtatta át”. York ugyanis a lehető legkedvesebb középkori város, amely névtelenségre aligha tarthat számot: az 1500-as évekből származó kocsmái és lakóházai mellett Európa legnagyobb gótikus katedrálisát rejt. Yorkban – csakúgy, mint több nagyobb városban – kihagyhatatlan a helyiek által tartott idegenvezetés. Az ízes yorkshire-i tájszólás csak hab a tortán a sok kísértethistória mellé, amelyek az angolok nagy kedvencei és a világ minden kincséért sem hagynák ki, hogy véres középkori kínzásokról meséljenek. Az óváros pár óra alatt bejárható, ugyanakkor ezen a piciny területen is több napra elegendő látnivalót kínál, a berendezett lakóházaktól kezdve a pubokon át a magas színvonalú kiállításokig. Tovább haladva északnak a vonat egy még kevésbé ismert, ám annál izgalmasabb településen halad keresztül: Durham városáról ugyan az angolok megyét is elneveztek, mifelénk

Fotók: Nagy Eszter

azonban kevesen hallottak erről a festői szépségű városkáról. Angliában a templomjárást az építészetért kevésbé rajongó turista sem ússza meg, hiszen itt szinte minden falura jut egy 10-13. századi templom, ám a durhami katedrális ezek közül is kimagasló. Az angol székes-egyházak földöntúli élménye akkor érezhető át igazán, ha részt veszünk a szertartáson. Még a kisebb városokban is színvonalas kórusokat hallhatunk, amelyek az anglikán istentisztelet szerves részét képezik. Emellett Durham ad otthont Anglia harmadik legnevesebb egyetemének (természetesen Oxford és Cambridge után), ami csak azután hozza lázba a kirándulókat, mikor kiderül: a két másik hírességhez hasonlóan itt is olyasmi életforma uralkodik, mint a Harry Potterben. A hallgatók egy részét a durhami várban szállásolják el, ami nevéhez méltó külsővel (és belsővel) várja a leendő akadémiкусokat. Éppen ezért a turisták nem járkálhatnak kedvükre az épületben, csak idegenvezetés mellett tekinthetik meg a vár azon részeit, amelyeket éppen nem használnak a diákok.

Ha még mindig észak felé vonatozunk...

...akkor elérjük a whisky és a vajas keksz otthonát, azaz Skóciát. Ezt a vidéket már többen ismerik, Edinburgh pedig igazi turistaparadicsom. Walter Scott és Robert Burns szülőházája azonban a királynő skóciai rezidenciáján és az edinburgh-i váron kívül is lépten-nyomon valami különlegességet kínál. A skót történelem szövevényeit meg se próbál-

juk kibogozni, ám az ennek eredményeképpen úton-útfélen felbukkanó várak és várromok már annál több bámészkodásra adnak okot. Annál is inkább, mivel a skót akcentus még a legjobb angoltudással rendelkezőt is kiűzheti a nyeregből, így aztán sajtátásnál tovább nem feltétlenül jutunk. Ha Skócia felfedezésére vállalkozunk, a legjobban tesszük, ha autóval vágunk neki a vidéknek a vasút-

vonal ugyanis alig van, ám a kocsikból amúgy sem látnánk sokat, alighanem alagutakon kellene keresztül vágunk a hegyeken. Edinburgh-ból indulva hamar eljutunk a Felföld lábához, azaz a Lowlands területre (még a vicc kedvéért se fordítsuk „Alföldnek”!) A látogatható szesz-főzdeknek itt aztán se szeri se száma, de a már emlegetett várak és kastélyok is nagy számban képviseltik magukat. A természetesen kihagyhatatlan Loch Ness felé haladva a Felföld mélységeibe vetjük magunkat. A tájban van valami természetfölötti, a kopár, vagy hangával borított dombok még csak nem is hasonlítanak az Európa más vidékein felbukkanó hegyvidékekre. A nap alacsonyan jár, és a kisebb záporok közti szünetekben szívárványokkal szórakoztat a természet. Skócia ezen része veszélyt rejt a kirándulóknak: ahogy a helyiek mondják, egy nap alatt mind a négy évszakot megtapasztalhatjuk a bőrünkön, ha pedig bajba jutunk, segítségre nemigen számíthatunk. Miközben Skóciában kb. nyolc fő jut egy négyzetkilométerre, addig a Felföldön legjobb esetben nyolc birka, de leginkább az sem. Mindezek ellenére akad egy hely, ami az év bármely szakában tömve van: a Loch Ness partján fekvő Fort Augustus. A kis falu a szörnyvadászok kedvelt központja, a turisták pedig vaskos fontokat hagynak a kirándulójukok pénztáráiban, hogy megláthassák Nessie-t, a meghatározhatatlan rémséget. Ha a tóban rejtőző fenevadat nem is találja meg minden szerencsés látogató, a környező hegyek szirtjein azért felbuk-

kan néhány hegyi kecske, hogy senki ne távozzon csalódottan.

Vissza a délvidékre...

Egy 180 fokos fordulattal (és sok órányi vonatozással) dél felé vesszük az irányt. Cambridge és Oxford is útba esnek, így aztán ezeken a pontokon is megállunk egy szóra. A két egyetemi város merőben különbözik egymástól, ám egy dologban megegyeznek: az utcákon a járókelőkre tekintet nélkül száguldoznak az őrült biciklisték. Ez persze annyira nem meglepő, hiszen mindkét város közlekedése teljesen kaotikus – itt a legjobban akkor járunk, ha magunk is nyeregbe pattanunk, vagy ha ez túl drasztikus, maradjunk a gyaloglásnál. Cambridge parkjai egyébként is egy nagy séta közben a legszebbek, Oxfordban pedig minden sarkon meglepi a látogatót a vágy, hogy bemenjen az adott intézménybe, legyen az College, templom, vagy 1500 éves piac.

Dél felé utazva ne felejtünk el leszállni Salisbury állomásnál. A kissé talán már unalmasnak hangzó katedrális (és egy eredeti Magna Carta Libertatum kézirat) mellett azonban egyéb látnivalót is kínál ez a tündéri városka. A templommal szemben egész utcányi ház képviseli a 17-18. századot, némelyik a nagyközönség előtt is nyitva áll, sőt filmforgatások helyszínéül is szolgálnak. Salisbury boltjai a szokásos turistáknak szóló gagyi helyett teli vannak valódi angol kézműves tárgyakkal, a pubok a többi városhoz hasonlóan zajosak és barátságosak, az emberek pedig (a többi brithez nem feltétlenül hasonlóan) rendkívül kedvesek.

Utolsó állomásunk a déli tengerparton fekvő Lyme Regis, ami a nagy templom- és múzeumjárás után némi felüdülést nyújt. Lyme tengerpartja olyan, ahogyan

azt az angol filmekből ismerjük. A szél viharos, a sirályok szemtelenek és hangosak, az emberek a fish and chips óriási adagjait eszik vagy a hideg ellenére gigantikus fagylatokat nyalnak, esetleg kavicsokat gyűjtenek, a gyerekek pedig futnak a dagály hullámai előtt. A falucska a fossziliákról híres, amelyeket apálykor tömegestől találni a vízparton, de nyaranta a strandolás is kellemes kapcsolódást nyújt. Az angol tengerpart gondolata egyesekben borzongást kelthet, ám a briteket nem kell féltetni: amíg mi magyarok két pulóverben, sálban és kabátban róttuk a partot, ők addig épp törölközőt tekertek a vizes fürdőnadrágban vacogó gyermekükre.

Hangyás nép az angol...

Az angolok kedvenc beszédtemája, az időjárás, amiről a kalauztól kezdve a Tesco pénztárosaig valóban bárkivel beszélhetünk. Csakhogy az oly rémesnek tartott időjárásról szóló pletykák nem feltétlenül állják meg a helyüket, a legrosszabb, amit mondhatunk, hogy változékony. Az eső valóban gyakran elered, ám a záporok fél órán belül gálánsan helyükre engedik a napot, a felhők pedig csodálatos változatosságban színesítik az eget.

Egy másik igen elterjedt tévhit, hogy a brit gasztronómia nem jó. Mint minden sztereotípiának, ennek is van alapja – Angliában szinte mindent só nélkül tálalnak fel, hogy az ember maga dönthesse a fűszer mennyiségéről – van azonban egy konyhai szegmens, amelyben minden más nemzetet vernek: a tea és a sütemények. Felejtjük el az unalomig ismert cukrászdai feketeerdő-tortát, helyette képzeljük el a lehető legháziasabban elkészített pitéket, és lepényeket, házi vajjal és lekvárral. Egy angliai látogatás sem lenne teljes anélkül, hogy ne kóstoltuk volna meg valamelyik sütemény mellett a délutáni teát – természetesen tejjel, cukor nélkül (az elsőre bizarrnak tűnő párosítás amúgy meglepően finom). Ne feledjük azonban, hogy minden mendemonda ellenére Angliában a tea idő négy óra, fél ötkor pedig a tea roomok bezárnak.

Nagy-Britanniában gyakran bosszankodhatunk a nép ilyen-olyan bolondériáin. A baloldali közlekedést még valahogyan kibírhathatjuk, ám a konnektorok egyedisége némi káromkodást csal a felkészületlen turista szájára (sebj, minden sarkon árulják az átalakító adaptert!). Ha arra ragadtatnánk magunkat, hogy francia ágyas szobát bérlünk, legyünk felkészülve, hogy egy darab duplaszéles dunyha várja a vendéget egy alig fűtött szobácskában. A mosdóban külön csapból folyik a hideg és a meleg víz, így aztán langyosról ne is álmodjunk.

Az ilyen és hasonló furcsaságok ellenére a britek rendkívül szerethetőek. Büszkéek nem mindennapi kultúrájukra, humoruk már a buszmegállói beszélgetéskor is átütő, legtöbbször pedig segítőkészek és barátságosak. Kivéve, akik nem...

VARGA ÁGNES

NYEREMÉNYJÁTÉK

	Település SZSZB megye	Hatályát vesztü	Római ezer	Alba Volán	Isten szolgája	Indoka	Vipera jelzője	Tető fedő	Duplán édesség	Vallási tekercs	Energy	Ügyet- len	Kifoszt	
1.														I
Rang- jelző előtag			Szünidő Foszför								Egyesült államok Izomban rejlík			
Masina				Parkoló Sebkötő- ző lap		Kansas röv. Alutra			Tavaszi zöldség Méhek terméke					
Yvert et Tellier			Giga Gyors		Paci Gramm			Afriaki madár Alkohol						
2.										E szám 3.sz. Arról a helyről		Kedves úrmanó Megjön		
Női név					Ájul	Villany- körte Anyka koca					Ilyen Dehogy!			
Liter		Eme Széleln ráz!		Albert Einstein Hordó mérték			Exa Névelő		Vízi növény Statistit- kai hiv.			Szájat kítát! Java környezet		
Károsan											Pottyant Páros anód!			
Mene- külés							Ajtó pant Hóm.jele							Alfa
Zorro		Babétel						Női név						

A helyes megfejtést beküldők között két jegyet sorsolunk ki a Szkéné Színház egy előadására, valamint egy további szerencsés megfejtőnk a BME Ajándékolt jóvoltából egy pólóval lesz gazdagabb. A megfejtéseket a magazin@muhely.com e-mail címre várjuk **november 23-ig**. Előző számunk nyertesei: **Donkó Mária** (Szkéné jegy), **Stippingerné Sipos Éva** (BME Ajándékoltos póló). Gratulálunk!

HIRDETÉS

Megbízható,
rugalmas
BME
hallgatókat
keresünk

FOTÓ-
RIPORTERI

—munkára—

a jelentkezőnek
rendelkeznie kell
saját
tükörreflexes
fényképezőgéppel

info@muhely.com

szkéné
színház

NÉZZ MEG 3 ELŐADÁST KEDVEZMÉNYES
JEGYÁRRAL ÉS A 4.-ET INGYEN NÉZHETED!

BME-s diákkal a belépő 1.000,- / 1.500,-
Ne csak láss. SzkéNézz!

DON QUIJOTE

Színi darabok egy
regényből

DECEMBER

8 21
19:00 19:00

BŰN ÉS BŰHŐDÉS

Fjodor Dosztojevszkij

DECEMBER

2
19:00

IRTÁS

Helen Edmundson

DECEMBER

22
19:00

Médiatámogató: MŰHELY

www.szken.hu
jegy@szken.hu
06.20.384.6049
K épület, II. emelet

Az írás művészete

A Műhely lap szerkesztősége gyakorlatorientált újságíró képzéssel egybekötött műhelymunkát indít 1. és 2. évfolyamos hallgatók számára!

Már közel 10 éve képezzük kurzusainkon lapunk új munkatársait és a munka világában megfelelően kommunikálni képes hallgatókat. Új kurzusunkat 2016 elején az egyetemet most kezdőknek indítjuk, elsősorban azzal a szándékkal, hogy minél hamarabb megismerjék az újságírás izgalmas világát és bekapcsolódhassanak az egyetem lapjának munkájába, amely tapasztalatunk szerint kiváló ajánlólevél a diploma utáni világban is. Egykori munkatársaink közül sokan ma már a Műhelyben szerzett tapasztalatoknak is köszönhetően dolgoznak országos médiáknál, illetve töltenek be fontos pozíciókat az üzleti, gazdasági és tudományos élet más területein.

A képzésen való részvételt mindenkinek ajánljuk, akit érdekel a média világa, szeretne a Műhely újságírója lenni, vagy csak meg akarja tanulni, hogyan lehet profin írni és beszélni.

Amit kínálunk:

- a média belső világának megismerését,
- az újságírás műfajainak elsajátítását, és azok profi használatát,
- írás és beszédtechnikai gyakorlatokat,
- csoportos interaktív képzést,
- a különböző kommunikációs technikák elsajátítását,
- személyre szabott értékelések,
- publikálási lehetőséget már a képzés ideje alatt is a Műhelyben,
- a legjobbaknak bekerülési lehetőséget a Műhely szerkesztőségébe
- felkészítést a munka világának kommunikációs kihívásaira.

A Műhely új médiaképzését 2016 első félévétől indítjuk, heti egy alkalommal, egy órás időtartammal. A kurzus 12 előadásból áll.

A legjobban teljesítő hallgató azonnal bekerül a Műhely újságírói közé!

Jelentkezz már most, mert a képzésen résztvevők létszáma korlátozott!

Jelentkezni lehet e-mailben, az info@muhely.com címen. Minden további információt azt követően küldünk meg.

Ha 1. vagy 2. éves vagy jelentkezz már most a Műhely 2016 elején induló újságíró képzésére, és legyél az egyetem lapjának munkatársa, vagy csak készülj fel a munka világának kommunikációs kihívásaira!

MŰHELY

GONDOLATOK

Ebben a rovatunkban prózákat, verseket, egyéb irodalmi műveket, valamint szociográfiákat közlünk. Várjuk e tárgyban írásaitokat a publicisztika@muhely.com e-mail címre, Gondolat jeligével.

Mindenkinek

Tulajdonképpen készen állt ő mindenre. Mindenre, csupán arra nem, hogy éppen azzal a férfival fog összefutni ismét, akivel az a régi elfeledni vágyott történet esett meg, amelyet ő már igyekezett véglegesen kitörölni az emlékezetéből. Huszonnyolc éves volt, sikeres nő, hiszen azzal foglalkozott, amihez értett és örömet is lelt benne. Kínosan ügyelt arra, hogy soha ne találhassanak rajta semmi kivetnivalót, sem a külsejében, sem a modorában. Kifinomult volt, a szó minden értelmében.

Ahogy nap mint nap, munka után, akkor is a buszt várta: elővette retiküljét, ajkát kiemelte egy feltűnő vörös színű rúzzsal és leheletnyi pirosítót tett az arcára. Ezzel is kitűnve a tömegből, hiszen hazafelé a legtöbben ezzel már mit sem törődtek.

A busz tíz perce késett, amikor megpillantotta a férfit, akit

évekkel ezelőtt, még egyetemista korában egy diákfesztiválon ismert meg. Értelmes, intelligens és céltudatos lány volt akkoriban is, akinek jó híre talán mindennél többet jelentett. Egy nap össetalálkozott egy fiúval, véletlenül keveredtek egymás mellé, amikor ugyanazt az üdítőt fogták meg a büfében. Az egymásra mosolygást hamar beszélgetés követette, majd a fiú közeledni próbált. Ő ellenkezett, hiszen nem akart egy könnyed kalandba bocsátkozni, azonban a hirtelen támadt szenvedélyen nehezen tudott úrrá lenni. Nem is ismert saját magára: még mielőtt elmondhatta volna, hogy ő bizony nem az a fajta lány, már az a fajta lány volt. Annnyira szégyellte magát, hogy be sem mutatkozott, csak eltűnt. Tíz éve nem látta és most itt állt előtte. A férfi odalépett, hiába igyekezett lesütni tekintetét

elkerülve a számára kínos találkozást. Könnyeden szólította meg, láthatóan nem ismerte fel: - *Őn is a 7-esre vár? Igen, késik néhány percet, már bementák* – és azzal elfordította a fejét. Érezte, hogy újra hatalmába keríti az a szenvedély, ami egykor. Egy világ omlik össze benne, hiszen az a férfi állt előtte, aki előtt életében egyetlen alkalommal megmutatta, hogy kemény, érzelemmentes külseje bizony érző, szenvedélyes belsőt rejt. Ő az, aki tudatosította benne sebezhetőségét, és aki ezzel – tudta nélkül – egy pillanat alatt döngölte a padlóba. A nő elpirult és alig várta, hogy megérkezzen végre a busz, amely kimentette volna a szorult helyzetéből. Amikor megérkezett, köszönés nélkül felszállt. Megbánta, hogy nem fedte fel kilétét. Másodszor találkozott vele életében és másodszor nem élt a lehetőséggel. Azon gondolkodott, vajon látja-e még valaha.

GÁRGYÁN SZILVIA

Reménykedők küldönce

Már gyermekkorom óta látni akartam őket. Annyi történetben, versben és mesében szerepeltek, annyi embert megihlettek, annyi lehetetlen álmoknak adtak reményt, hogy én is meg akartam tapasztalni fantasztikus röptük csodáját. Miért lobbantják lángra a szíveket? Miért töltik el bizakodással a küzdelemtől megfáradt lelkeket? A választ nem tudtam vagy talán nem is hittem az efféle dolgokban. Aztán egy éjszakan engedtem a csábításnak. Kiültem az erkélyre és szememet a fekete égboltra meresztettem. Megfoghatatlan tömegével minden rést betöltött. Az estét már rég számúzta és átvette az irányítást éjjeli birodalma felett. Fenséges bársonyleplén ott tündököltek a szikrázó csillagok, melyek örök magányra ítéltettek a kozmoszban. Mégis olyan erővel sziporkáztak ebben a feketeségben, mintha győzelmüket hirdetnék a végtelen fagy és tompaság fölött. A következő másodpercben pedig már átsuhant az első vendég légkörünk sötét felszínén. Apró volt, tiszavirág életű, ám ennek ellenére erőszakosan átszelte az atmoszféra örvénylő rétegeit, és kacsintott egyet azoknak, akik véletlenül észrevették utolsó útját. A következő lélegzetvétellel szétfoszlott, és semmilyen nyoma nem volt látogatásának.

Vagy talán mégis? Hányan suttogtuk el halkán legféltettebb kívánságainkat? Hányan hittük el azt, hogy biztosan be fog teljesülni vágyunk, mint egy tündérmesében? És hányan bámultuk kétségbeesetten az ismét elkomorodó eget, amely hideg nyugalmával ki akarta tépni belőlünk a nevetséges ábrándok megfogható csíráját? A választ nem tudtam vagy talán nem is hittem az efféle dolgokban.

Az idő megtette romboló hatását. Egyre ködösebbé váltak az emlékek, egyre több rétegni por került rájuk, míg végül kihunytak a gyermeki hit alkonyodó horizontján. A könyörgést nem hallották odafent. Az álom továbbra is álom. Beteljesületlen és megbolázatlan. Örült vadságában mindörökké szabad. És addig fog nyargalni a képzelet tavaszi mezőin, amíg el nem fogják, és bilincsbe nem verik. Leigázzák, a valóság porázára kötik, és rabságra ítélik. Talán ezért nem engedi ilyen makacsul, hogy igazzá váljon. Vagy talán a szikrázó küldönc túl sok kívánságot vállalt magára a kétségbeesett földiektől, és súlyuk lehúzta őt a feneketlen mélybe? A választ nem tudtam, vagy talán nem is hittem az efféle dolgokban...

PLOSKINA KRISZTINA

Csendben simulok testedhez

Csendben simulok testedhez, törékeny percek ernyednek egységünk örök bástyáján.

Az érzékenység reszket; teste így jelzi, hogy veszhet, ha elszökünk bőrtönéből.

Nincs jövő, idegen a múlt, jelenünk pengeti a hűrt. Csak fényképeink hirdetik, hogy néma gyászat ismerik a régmúlt boldogságának.

Mellkasod lágy hullámain álmaim bús csónakja ring; pár percig béke vesz körül. Ébred az irigység, örül, hiszen újra dolga akad. Az idő kicsit megszakad, ő a bánatért felelős. Magunkra hagy, ezen esős ködbe öltözött délután.

VINCZE ERIKA